

TASEKIRJA 2017

SISÄLLYSLUETTELO

Armon vuosi 2017	1
1. TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1. Yleiskatsaus	2
1.2. Hallintoelinten kokoonpano, toiminta ja aloitteet	4
1.3. Sisäinen valvonta	6
1.4. Henkilöstö	7
1.5. Väkiluku	10
1.6. Talousarvion toteutuminen	12
1.6.1. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi ja käyttötalouden toteutuminen	12
1.6.1.1. Yleishallinto	12
Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto	12
Talous- ja henkilöstöhallinto	12
Kirkonkirjojenpito	13
Kirkkoherranvirasto ja muu yleishallinto	14
1.6.1.2 Seurakunnallinen toiminta	16
Jumalanpalveluselämä	16
Hautaan siunaaminen	17
Muut kirkolliset toimitukset	18
Aikuistyö	19
Muut seurakuntatilaisuudet	20
Tiedotus ja viestintä	21
Musiikkityö	21
Päiväkerho	22
Pyhäkoulutyö	23
Muu lapsi- ja nuorisotyö	23
Varhaisnuorisotyö	24
Koulu- ja oppilaitostyö	25
Rippikoulutyö	26
Nuorisotyö	27
Erityisnuorisotyö	28
Diakoniatyö	29
Sairaalasielunhoito	31
Palveleva puhelin	31
Sielunhoito	32
Lähetystyö	32
Kansainvälinen diakoniatyö	33

Muu seurakuntatyö	35
1.6.1.3. Hautaustoimi	37
1.6.1.4. Kiinteistötoimi	38
1.6.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	41
1.6.3. Verotulot ja valtionrahoitus	42
1.6.4. Investointiosan toteutuminen	43
1.6.5. Rahoitusosan toteutuminen	43
1.7. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	44
1.7.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	44
1.7.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	44
1.7.3. Tase ja sen tunnusluvut	45
1.8. Olennaiset tapahtumat tilinpäätöksen laatimisen jälkeen	46
1.9. Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi	47
2. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	48
2.1. Tuloslaskelma	48
2.2. Rahoituslaskelma	49
2.3. Tase	50
3. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	51
3.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	51
3.2. Tuloslaskelman liitetiedot	51
3.2.1 Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain	52
3.2.2 Tilikauden palkat, palkkiot	53
3.2.3. Vakuutukset	53
3.4. Taseen liitetiedot	54
3.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot (Vastuut ja vakuudet)	56
4. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	57
5. KIRJANPITOKIRJOJA JA TOSITTEITA KOSKEVAT LUETTELOT JA SELVITYKSET	59
5.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	59
5.2. Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista	60

Armon vuosi 2017

Vuosi 2017 oli juhluvuosi. Reformaatio 500 merkkivuotta vietettiin maailmanlaajuisesti monin eri tapahtumin ja myös meillä Hattulassa liittyttiin juhlaan mukaan. Tammikuussa teol.tri Miikka Anttila piti kolme luentoa otsikolla ”Luterilaisuuden synty” ja merkkivuoteen liittyen kinkeriaiheena oli Lutherin Vähä katekismus.

Vuosi oli myös itsenäisen Suomen 100 v juhluvuosi. Marraskuussa järjestettiin Hattulan kirkossa ”Suomi 100 v. ja reformaatio 500 v.” -juhlakonsertti, jossa Jorma Hynninen lauloi suomalaista musiikkia ja Matti Oikarisen johtama suurkuoro esitti Viernen Juhlamessun. Pianoa ja urkuja konsertissa soitti Ilpo Laspas. Yhdessä kunnan ja Panssariprikaatin kanssa järjestettiin itsenäisyyspäivän juhla alkaen juhla jumalanpalveluksella Hattulan kirkossa ja jatkuen kenttälounaalla ja päiväjuhalla Juteinikeskuksen pihalla. Juhla huipentui paraatiin ja ilotulitulistukseen. Joulukuussa Helmipiiri kokosi Hattulan kirjastoon Helmi-ikoninäyttelyn teemalla: ”100 ikonia 100 rukousta”. Esillä oli 100 seurakuntalaisten eri aiheista käsin ompelemaa ikonia 34 eri tekijältä. Näyttely sai Suomen valtioneuvoston virallisen Suomi100 statuksen. Muista juhluvuoden tapahtumista lisää toimintakertomuksessa.

Piispanmessua vietettiin 5.2. kynttilänpäivänä, jolloin uusi kirkkoherra asetettiin juhallisesti virkaan.

Vuoteen sisältyi toki paljon muutakin kuin vain juhlaa.

Toimitilakeskustelut ovat olleet esillä sekä luottamushenkilöiden että työyhteisön keskusteluissa koko vuoden ajan. Maaliskuussa kirkkovaltuusto teki päätöksen hakea purkamislupaa Parolan seurakuntatalolle rakennusteknisten lisätutkimusten jälkeen, jotka eivät puoltaneet korjauksen jatkamista. Pariin kertaan luottamushenkilöt ovat olleet koolla pohtimassa tulevaisuuden vaihtoehtoja. Tämä työskentely tulee jatkumaan ja nähtäväksi jää, tekeekö vielä istuva valtuusto päätöksen uusista toimitiloista.

Toinen vuosi väistötiloissa näkyy toimintakertomuksessa. Pappilanniemen väistötilat palvelevat kyllä hyvin toimitiloina, mutta edelleen olemme saaneet seurakuntalaisilta palautetta huonosta tavoitettavuudesta ja ehkä isoin muutos on se, että seurakunta ei näy Parolan katukuvassa. Toki tilaisuuksien järjestäminen Helluntaiseurakunnan Kotikirkossa, Punojanportissa ja Päiväkerhotila Puuhiksella on auttanut asiaa, mutta oman toimitilan puute koetaan toimintaa rajoittavana. Ratkaisua toimitilakysymykseen on etsitty myös yhdessä kunnan kanssa.

Uudeksi talouspäälliköksi valittiin Riitta Taivalmaa ja Kirkon Palvelukeskukseen liittymisen myötä taloussihteerin virka jätettiin täyttämättä. Ensimmäinen vuosi Kipan jäsenenä on tuonut paljon uuden opettelua erityisesti taloustoimistoon, mutta myös kaikille työntekijöille.

Syyskuun alussa Jouni Salko aloitti kappalaisen virassa, jonka jälkeen pitkästä aikaa kaikissa viroissa oli vakinaiset viranhaltijat. Siitä iloitsemme.

Ilonaiheita ovat myös esim. tyttöjen ja poikien leirien suosio, rippikoulut ja isoskoulutus sekä aikuisten uskonkysymysten pohdintaryhmä.

Toimintakertomuksesta voimme lukea vuoden 2017 onnistumiset ja kehittämishaasteet. Vaikka vuosi ei ole ollut helppo, voimme kiitollisin mielin katsoa eteenpäin. Kokemus siitä, että meitä on kannettu ja autettu tähän asti, rohkaisee luottamaan Jumalan apuun ja johdatukseen myös kaikessa, mitä on edessä.

Virpi Järvinen
Kirkkoherra

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Yleiskatsaus

Suomen bruttokansantuote kasvoi 2,7 % vuonna 2017. Vielä maaliskuussa arvioitiin kasvun olevan 3,0 %. Vuoden 2017 kasvun arvioidaan olleen erinomaista, vaikka jäikin odotuksista. Etenkin Investointien nousu jäi ennustettua matalammaksi. Vuonna 2017 kansantalouden kysyntä kasvoi 3,6 % ja investoinnit olivat 6,3% suuremmat kuin vuotta aiemmin. Viennin volyymi kasvoi 7,8% ja tuonnin volyymi 3,5%. Yksityinen kulutus kasvoi 1,6% ja julkinen kulutus 1,3%.

Suomen talouskasvun arvellaan olevan hidastumassa 2018. Tammikuun 2018 tuotannon kasvu oli vain 0,9% edellisvuoden tammikuusta, kun vuonna 2017 tammikuun tuotannon kasvua oli lähes kolme prosenttia.

(STT Helsinki, Hämeen Sanomat 17.3.2018)

Seurakunnan talouteen vaikuttavat erityisesti kirkon jäsenmäärän kehitys, muutokset alueen elinkeinotoiminnassa ja työllisyydessä.

Seurakunnan jäsenet

Hattulan kunnan väestökehitys on kääntynyt hienoiseen laskuun parin vuoden aikana. Seurakunnan jäsenmäärä on lähtenyt vähenemään nopeammin kuin kunnan asukasluku. Kirkkoon kuului 2017 80,4% kuntalaisista.

Kymmenen vuoden tarkastelujaksolla seurakuntaan kuuluva väestö on vähentynyt vuotta 2008 lukuun ottamatta vuosittain 25–132 henkilöllä. Vuonna 2017 jäsenmäärä väheni 100 hengellä. Kirkosta eroajat ovat usein nuoria ja vaikutus verotilitysten kertymiseen tapahtuu pienellä viiveellä, mutta mahdollisesti pysyvästi.

Työllisyys ja elinkeinotoiminta alueella

Useiden ekonomistien arvioiden mukaan nyt käynnissä oleva kasvu olisi pysyvä olotila ainakin lähivuosina. Kasvu ei näy vielä työttömyyden taittumisenä. Joulukuun työttömyysaste oli koko maassa 8,4 prosenttia, kun se edellisvuoden joulukuussa oli 7,9 prosenttia.

Tilastokeskuksen kuntien avainlukujen pitkäaikaisella seurantajaksolla (1987–2016) Hattulan kunnassa työttömyys on säännöllisesti ollut vähäisempää kuin koko maassa tai naapurikunnassa Hämeenlinnassa (esim. 2016: Hattula 9,6 Hämeenlinna 13,6 koko maa 13,5). Vuodelle 2018 työttömyysasteen ennustetaan alenevan ja työllisyyden kasvavan.

Kunnan elinkeinotoiminnassa ei ole ollut huomattavia muutoksia, panssariprikaati pysyy suurimpana työllistäjänä. Kunnassa on tarjolla tontteja sekä pientalorakentamiseen, rivitalorakentamiseen että yritystoimintaan. Sijainti Hämeenlinnan läheisyydessä hyvien liikenneyhteyksien varrella pitää Hattulan elinvoimaisena.

Kirkollisvero

Koko kirkon kirkollisveron tilityksissä saavutettiin korkein lukema vuonna 2009. Siitä lähtien vuoteen 2016 mennessä kirkollisverojen määrä on laskenut noin seitsemän prosenttia, eli keskimäärin yksi prosenttiyksikkö vuodessa. Koko kirkon kirkollisverot vähenivät 0,4 % edellisvuodesta, mutta tuotto oli kuitenkin ennakoitua parempi. Esim. Kiky-sopimukseen perustuneiden veronkevennysten odotettiin alentavan verotuloja enemmän kuin noin puoli prosenttia.

Jos talous piristyy ennustetun mukaisesti ja palkkasumma kasvaa, on kirkollisveroon odotettavissa ansiotulojen kehityksen mukaista kasvua vuodeksi 2018. Jäsenmäärän kehitys, erityisesti työssäkäyvien ikäryhmissä, kuitenkin jarruttaa kasvua. Tämän hetken arvion mukaan vuonna 2018 kirkollisveron määrän pysyisi vuoden 2017 tasolla.

Hallituksen esitykseen eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi liittyy muutosesityksiä verolakeihin. Valtion tuloveron määrän kasvaessa merkittävästi, ensisijaisesti valtion tuloverosta tehtävät vähennykset kohdistuisivat nykyistä enemmän valtion tuloveroon ja nykyistä vähemmän kunnallis- ja kirkollisveroon. Tämä johtaisi siihen, että kirkollisveron tuotto kasvaisi noin 43 miljoonalla eurolla. Kirkko siis saisi verouudistuksen yhteydessä perusteetonta hyötyä ja vastaavasti seurakuntaan kuuluvat verovelvolliset maksaisivat kirkollisveroa nykyistä enemmän. Jotta uudistus olisi kirkollisveron osalta neutraali, tulisi seurakuntien alentaa kirkollisveroprosentteja oma-aloitteisesti. Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan keskimääräinen alentamistarve olisi kokonaistasolla noin 0,1 prosenttiyksikköä. Kirkollisveroprosenttien alentamistarve jakautuu kuitenkin seurakuntien välillä eri tavalla, johtuen erilaisista veropohjista. Asiasta päättäminen tulee ajankohtaiseksi seurakunnissa viimeistään vuoden 2019 syksyllä.

Tuloveroprosentti on seurakunnalla jo pitkään ollut 1,25. Veroprosentillaan Hattulan seurakunta on niiden 17 seurakunnan joukossa 278:sta, joiden veroprosentti on enintään 1,25. Kaikkien seurakuntien tuloveroprosenttien keskiarvo on 1,66, vuonna 2018 1,67.

Hattulan seurakunnan kirkollisverotulo laski edellisestä vuodesta 0,9% ollen 1.586.196,- (1.600.330,-/2016) ja lasku euroina 14.134,-. Verohallinnon toimintamenoista muodostuneet seurakuntia koskevat verotuskustannukset alenivat 2017 4,33 %.

Valtionrahoitus (korvaa yhteisöveron)

Vuodesta 2016 alkaen yhteisövero-osuuksien tilittäminen seurakunnille lakkasi ja tilalle tuli valtion talousarviomäärärahoista maksettava rahoitus. Rahoituksella rahoitetaan seurakuntien lakimääräisiä tehtäviä; hautaustointa, väestökirjanpidon tehtäviä ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoa. Lakiin kirjattu kiinteä Kirkon keskusrahastoon (Kirkkohallitus) tilitettävä määrä on sidottu kuluttajaindeksiin, mutta eduskunta päätti joulukuussa 2016, ettei kuluttajahintaindeksin mukaista yleisen hintatason muutosta vuosina 2017–2019 oteta huomioon. Kirkon keskusrahasto tilittää rahoituksen seurakunnille kunnan asukasluvun mukaisessa suhteessa. Valtionrahoituksen Hattulan seurakunnan osuus 2017 on 190.062,- (190.426,-/2016) ja pysynee samana, mikäli kunnan asukaslukuun ei tule huomattavaa muutosta.

Verovuodelle 2015 ja aikaisemmille verovuosille kuuluvia yhteisövero-osuuksia tilitettiin edelleen seurakunnille kuukaustilitysten yhteydessä vuonna 2016 ja 2017. Vuonna 2016 yhteisöveroa kertyi Hattulan seurakunnalle vielä 23.221,02, mutta vuonna 2017 jo saatuja veroja oikaistiin 620,07.

Kustannukset

Kirkon virka- ja työehtosopimus 1.2.2017–31.1.2018 toteutti työmarkkinakeskusjärjestöjen helmikuussa 2016 neuvottelemaa kilpailukyky sopimusta. Sopimuskaudella ei tullut palkkoihin korotuksia ja työaika pidennettiin. Lomarahoja vähennetään 30% vuosina 2017–2019.

Kirkon alalla 15.2.2018 saavutetun neuvottelutuloksen mukaan sopimuskaudelle 1.2.2018–31.3.2020 toteutetaan vuoden 2018 huhtikuussa 1,1% yleiskorotus ja kesäkuussa 108,- kertaerä. Vastaavasti vuonna 2019 palkkojen korotus huhtikuussa 1,0% a kesäkuussa 368,- kertaerä. Kilpailukyky sopimuksessa sovittu 24 tunnin työajan pidennys on voimassa myös uudella sopimuskaudella.

Vuonna 2017 Kirkon keskusrahastomaksu oli 97.104,- ja Kirkon eläkerahastomaksu 64.734,-. Maksut yhteensä laskivat edellisvuodesta 1,64 prosenttia (2.700,-). Vuoden 2018 keskusrahastomaksua lasketaan yhdellä prosenttiyksiköllä ja eläkerahastomaksua nostetaan yhdellä prosenttiyksiköllä. Vuonna 2018 rahastomaksut yhteensä tulevat nousemaan 1,53 prosenttia.

Vuonna 1.1.2017 alkanut tilikausi oli ensimmäinen Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) asiakkaana. Kipan vuotuiset palvelukeskusmaksut olivat 18.886,25. Kipa ilmoitti hinnaston maksuperusteiden

muutoksesta 1.1.2018 alkaen. Osa maksusta tulee määräytymään seurakunnan jäsenmäärän mukaisesta kiinteästä pohjaosuudesta sekä jäsenmäärän mukaisesta jäsenmääräosuudesta. Muu maksettava osuus riippuu palvelujen käytöstä; mm. palkkalaskelmien, ostolaskujen, kirjanpitositteiden määrästä. Muutoksen vaikutusta on vielä hankala arvioida, mutta tuskin kustannus tulee pieneneään.

Seurakunnan talous 2017

Toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta lähes 20% ja toimintakulut laskivat 1,9%. Henkilöstökulut yhteensä laskivat yhteensä 3,5%, henkilösivukulujen laskiessa lähes 7,8%. Verotulot ja valtionrahoitus vähenivät 2,1%.

Vuosikate on 231.388,30 € ylijäämäinen. Parolan seurakuntatalon purkupäätös tehtiin kirkkovaltuustossa 20.3.2017. Tilikauden tulosta rasittaa kiinteistöön kohdistuneet korjaus- ja selvitystyöt sekä rakennuksen tasearvon ja kaluston alaskirjaukset, jotka esitetään kertaluonteisina poistoina tuloslaskelmassa. Suunnitelman mukaiset poistot, jotka sisältävät seurakuntataloon liittyvät kertapoistot, ovat 390.688,90 €. Tilikauden tulos on 159.300,60 € alijäämäinen.

Sisäiset vyörytyserät ja -siirrot

Yleishallinnon, lukuun ottamatta kirkonkirjojen pitoa, hautausmaahallinnon sekä kiinteistöhallinnon kustannukset siirretään varsinaisen seurakuntatoiminnan kustannuksiksi sisäisillä vyörytyksillä. Vyörytyssäännöt voivat poiketa vähän vuonna 2016 käytetyistä.

Seurakunnan kiinteistöjen sisäiset vuokrat on vuonna 2017 laskettu Kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaan toimitilojen käytön suhteessa. Seurakunnan omien kiinteistöjen tiloja käyttäneellä tehtäväalueella näkyy sisäistä vuokratulua. Vastaavasti toiminnan käytössä olleella kiinteistöllä näkyy sisäistä vuokratuottoa. Seurakuntatalon ja virastotalon kustannuksia ei ole siirretty sisäisesti, koska ne eivät ole olleet käytössä, eikä myöskään esim. sijoitusasuntojen kustannuksia. Laskentatavan muututtua, erät voivat poiketa huomattavasti vuoden 2016 eristä.

Sisäistä korkoa pysyvien vastaavien jäljellä olevalle hankintamenolle ei ole laskettu, koska käytettävä kahdentoista kuukauden EURIBOR oli 31.12.2017 negatiivinen.

Kirkkohallitus www.sakasti.fi: Kirkkohallituksen yleiskirje nro 13/2017 13.9.2017, Vuoden 2018 talousarvion valmistelun lähtökohtia 30.03.2017, Vuoden 2017 kirkollisveron tuotto ennakoitua parempi 22.12.2017, verotulot, sote, kirkollisverotus, Ajankohtaista/Kirkon alalla saavutettu neuvottelutulos 16.2.2018
Tilastokeskus: www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.htm

1.2. Hallintoelinten kokoonpano, toiminta ja aloitteet

Kirkkovaltuusto 2015–2018

Kirkkovaltuustoon kuuluu 23 valtuutettua ja se kokoontui viisi kertaa vuonna 2017.

Valtuutetut ja osallistuminen kokouksiin:

Heikkilä Taina, puheenjohtaja (5), Tast Olle, varapuheenjohtaja (4), Ahola Mirka (1), Aitola Nina (4), Hyyrynen Piia (3), Juottonen Mauno (5), Keto Anne (2), Kopra Erja (3), Kujanpää Sari (3), Lilja Lasse J. (5), Lokinperä Pirkko (4), Lotti Eija (3), Mäenpää Tuula (1), Mäkelä Ilpo (3), Pakarinen Kari (3), Perkiö Marjatta (5), Pietilä Pentti (2), Purhonen Pekka (5), Suomaa Jussi (2), Viitala Jaakko (4), Virtanen Kari (5), Visala Eeva-Liisa (1), Ylitalo Leila (5)

Varajäsenet: Laine Pekka (2), Mononen Petteri (3), Pelkonen Sari (1), Tilus Johanna (3)

Kirkkovaltuuston päätöksiä:

- Kirkkovaltuuston pöytäkirjanpitäjä vuosiksi 2017–2018
- Kirkkovaltuuston puheenjohtajan vaali vuosiksi 2017–2018
- Kirkkovaltuuston varapuheenjohtajan vaali vuosiksi 2017–2018
- Kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan vaali vuosiksi 2017–2018
- Kirkkoneuvoston jäsenten vaali vuosiksi 2017–2018

- Kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan varahenkilön vaali vuosiksi 2017–2018
- Kirkkoneuvoston jäsenten varahenkilöiden vaali vuosiksi 2017–2018
- Suoritetaan Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan Sairaalasielunhoitotyön yhteisjohtokunnan varsinaisen ja varajäsenen vaali vuosiksi 2017–2018
- Parolan seurakuntatalon peruskorjaushanke
- Talouspäällikön viran täyttäminen
- Kappalaisen vaali
- Tilinpäätös vuodelta 2016
- Tilintarkastuskertomus vuodelta 2016
- Tuloveroprosentti vuodelle 2018
- Toimintasuunnitelma ja talousarvioesitys vuodelle 2018 sekä suunnitelmavuosille 2019–2020
- Talousarviomuutos vuodelle 2017
- Rippikoulumaksut 2018 ja konserteissa sekä yleisötilaisuuksissa perittävä vapaaehtoinen ohjelmamaksu
- Seurakunnan taloussääntö
- Seurakunnan taloustoimiston johtosääntö
- Talousarvion sitovuustaso
- Tasekirjamalli

Aloitteet:

Valtuutettu Taina Heikkilän ja Hattulan vammaisneuvoston aloite:

Tyrvännön kirkko: parkkipaikalta saavuttaessa ensimmäiselle ovelle rakennettava luiska.

Kirkkoneuvosto 2017–2018

Kirkkoneuvostoon kuuluu puheenjohtajana kirkkoherra, varapuheenjohtaja ja viisi jäsentä. Kirkkoneuvosto on jakautumaton ja se kokoontui kolmetoista kertaa vuonna 2017.

Puheenjohtaja Virpi Järvinen, varapuheenjohtaja Lasse J. Lilja (12)

Jäsenet: Nina Aitola (11), Mauno Juottonen (12), Pekka Purhonen (10), Jussi Suomaa (9), Leila Ylitalo (13).

Varajäsenet: Marko Juutilainen (1), Jaakko Viitala (2)

Kokouksissa mukana kirkkovaltuuston puheenjohtaja Taina Heikkilä (10), kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Olle Tast (11).

Kirkkoneuvoston päätöksiä:

- Hulevesiputken rakennuttaminen, liittymälupa ja 9.12.2016 saatujen tarjousten käsittely
- Osa-aikaisen vahtimestarin lomauttaminen
- Lomakotiyhdistys Ilonpisan vuosikokousedustaja vuosiksi 2017–2018
- Kappalaisen vaalin valmistelu
- Määräaikaisen toimistosihteeri Anniina Södermanin työsuhteen jatkaminen
- Grellar Trading Oy taloudellisen loppuselvityksen 6.2.2017 pöytäkirja
- Seurakunnan nuorisotyön kokoontumistilan vuokraaminen
- Parolan seurakuntatalon peruskorjaushanke
- Grellar Trading Oy:n oikaisuvaatimukset
- Nuorisotyönohjaaja Salla Yrjälän sivutoimilupa-anomus
- Kirkkojen valvontajärjestelmän urakkatarjous
- Puunostotarjoukset Pappila 1:29 tilalta
- Tömäjärvi-projekti, päärakennus
- OP Etelä-Häme, yksityispankkiiri OP Private Arno Sahrin katsaus seurakunnan sijoitusvaihtoehtoista
- Parolan seurakuntatalon purku-urakan kilpailutus, urakkaneuvottelut ja sopimuksen laadinta, työnvalvonta
- Toiminta- ja taloussuunnitelman perusteet ja laadintaohjeet vuosille 2018–2020
- Tuloveroprosentti vuodelle 2018
- Tömäjärvi-projekti, päärakennuksen saniteettitilat, Tähtiranta VE05/22.6.2017

- Hautamuistomerkin tuonti hyväksymättömänä hautausmaan osastolle yhdeksän
- Palaute kirkkohallitukselle kirkolliskokouksen tulevaisuusvaliokunnan mietinnöstä
- Lausuntopyyntö alueellisesta keskusrekisteristä
- Ylivieskan kirkkotalakoot -keräys
- Jaakonkuja 5, 13720 Parola vuokrasopimuksen jatkaminen
- Parolantie 37, LH A4, 13720 vuokrasopimuksen jatkaminen
- Rippikoulutyön kolmivuotinen paikallisuunnitelma 2018–2020 ja vuosisuunnitelma 2018
- Tampereen IT-yhteistyöalueen sopimus
- Lisätalousarvion 2017 täydentäminen
- Namibian diakoneista papeiksi-koulutukseen 2015–2017 kerättyjen varojen ja niiden lähetystyön tuottojen, joiden kohdetta ei ole erikseen määritelty kohdentaminen

Tilintarkastusyhteisö ja tilintarkastajat 2015-2018

Kirkkovaltuusto on valinnut 18.5.2015 KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy seurakunnan tilintarkastusyhteisöksi, vastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Mari Säynätjoki, hänen varahenkilönään toimii HT, JHT Esko Säilä.

Rakennustoimikunta

Rakennustoimikunta on valittu 19.2.2015 Parolan seurakuntatalon ja virastotalon peruskorjauksen valmistelevaksi toimikunnaksi.

Rakennustoimikunnan kokoonpano:

Mauno Juottonen, puheenjohtaja, Lasse J. Lilja, varapuheenjohtaja, Heikki Uusi-Ilkainen, jäsen, viranhaltijat Virpi Järvinen, kirkkoherra, Riitta Taivalmaa, taluspäällikkö ja kiinteistöhoitaja Arto Hasari läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa.

Rakennustoimikunta kokoontui kaksitoista kertaa tilikauden aikana.

1.3. Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta perustuu taloussäännön 29 §:ään. Sisäinen valvonta tapahtuu kirkkoneuvoston alaisuudessa ja sen tarkoituksena on varmistaa toiminnan tehokkuus, taloudellisuus, oikeellisuus ja laillisuus sekä omaisuuden suojaaminen vahinkojen ja väärinkäytösten varalta. Kirkkoneuvosto on hyväksynyt 19.12.2001 sisäisen valvonnan ohjeen, jonka mukaan erillistä sisäistä tarkastusta ei ole, vaan kirkkoherran ja taluspäällikön kuuluu tunnistaa toimi- ja työalansa keskeiset toimintoketjut ja niihin sisältyvät valvontatehtävät. Sisäisen valvonnan ohjeessa annetaan toimintaohjeet päivittäisten asioiden hoitamiseksi taloushallinnossa.

Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion toteutumisesta käyttötalous- ja investointiosan nettomenoista sekä tuloslaskelmaosan nettotuloista. Kirkkovaltuusto päättää ainoastaan 1–5, 6 ja 7 pääluokkien loppusummista. Toimialastaan vastaavan viranhaltijan sitova taso on käyttötalousosan 1. ja 2. pääluokassa tehtäväalueen nettomeno, käyttötalousosan 4. ja 5. pääluokassa sekä investointiosassa lukutason nettomeno sekä tuloslaskelmaosassa nettotulo. Kirkkoneuvosto päättää ainoastaan tehtäväalueiden ja lukutasojen loppusummista. Muilta osin talousarvion tilierittely on luonteeltaan ohjeellinen käyttösuunnitelma. Tilien välisiä tavanomaisia ylityksiä ja alituksia ei tarvitse tuoda kirkkoneuvoston käsiteltäväksi edellyttäen, että sitomattomat määrärahat yhteensä riittävät vastaavien sitomattomien menojen kattamiseen. Käyttökohteeltaan sidottuja määrärahoja ovat vakinaisten virkojen ja toimien palkat sekä avustukset. Määrärahaa ei saa ylittää eikä käyttää muihin kuin talousarviossa määrättyihin tarkoituksiin. Tehtäväalueen määrärahojen riittävydestä on vastuussa viranhaltija, joka suorittaa laskujen asiallisen tarkastuksen.

Hankinnat suoritetaan noudattaen julkisista hankinnoista annettua lakia. Taluspäällikkö päättää 10.000 € ja sitä pienemmistä hankinnoista ja palvelujen ostoista. Toiminnasta vastaava viranhaltija päättää oman toimialueensa käyttötalousosaan merkittävistä hankinnoista ja palvelujen ostoista.

1.4. Henkilöstö

Palvelussuhteessa 31.12.2017 olevien henkilöiden määrä

Järvinen Virpi	kirkkoherra	virka
Salko Jouni	kappalainen 1.9.17 alk.	virka
Anttila Miikka	seurakuntapastori	virka
	kappalaisen sijainen 31.8.2017 saakka	
Heino Tiina	seurakuntapastori	virka
Remes Elina	kanttori	virka
Mikkola Heidi 90 %	lastenohjaaja	työ
Pennanen Johanna 90 %	lastenohjaaja	työ
Rossi Heidi 86 %	lastenohjaaja	työ
Rosberg Carita	nuorisotyönohjaaja	virka
Sirkka Tapu	nuorisotyönohjaaja	virka
Yrjälä Salla	nuorisotyönohjaaja	virka
Airola Sari	diakonian viranhaltija	virka
	virka vapaa 3.10.16-31.3.17, sij. Markuslahti Pia	
Viitala Ritva	diakonian viranhaltija	virka
Niini Kustaa	seurakuntapuutarhuri	virka
Suomalainen Olavi	hautausmaanhoidtaja	työ
Hasari Arto	kiinteistöhoitaja	työ
Suominen Alpi	suntio	virka
Nevalainen Sinikka	vahtimestari	virka
Torkkel Marjo 100 %/9 kk/v	emäntä	työ
71 %/3 kk/v		
Tauru Jaakko 6%	vahtimestari	työ
Taivalmaa Riitta	talouspäälikkö 1.4.2017 alk.	virka
Törmänen Annika	toimistos sihteeri taloustoimisto	työ
Dahlman Eija	toimistos sihteeri kirkkoherranvirasto	työ
Suutari Paula	Kirkonkirjojen digitoinnin tarkistus	työ
	määräaik. 31.12.17 saakka	

Yhteensä 24

Henkilöstön määrä	2017	2016	2015	2014
Kokoaikaiset	19	22	20	17
Osa-aikaiset	5	6	8	12
Vakinaiset	23	24	25	25
Ei-vakinaiset	1	4	3	4
Virkasuhteiset	14	16	17	17
Työsopimussuhteiset	10	12	11	12

Henkilöstön sukupuoli				
Miehiä	7	6	7	7
Naisia	17	22	21	22

Henkilöstön määrä 31.12.2017 tehtäväryhmittäin	Henkilöt yht.				Naiset				Miehet			
	-17	-16	-15	-14	-17	-16	-15	-14	-17	-16	-15	-14
Seurakuntatyö	12	14	15	16	10	13	13	14	2	1	2	2
Hallinto	4	6	5	4	4	6	5	4	-	-	-	-
Hautausmaatyo	2	2	2	2	-	-	-	-	2	2	2	2
Kiinteistö- ja kirkonpalvelutyö	6	6	6	7	3	3	3	4	3	3	3	3

Henkilöstön ikä	2017	2016	2015	2014
alle 20 vuotta	-	-	-	-
20–24	-	1	-	1
25–29	-	1	2	1
30–34	2	1	2	1
35–39	-	1	2	3
40–44	2	2	1	1
45–49	3	6	6	7
50–54	6	4	3	4
55–59	3	4	7	9
60–64	7	6	3	2
65–	1	2	2	1

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä	53,5	52,6	52,0	50,9
Ei-vakinaisen henkilöstön keski-ikä	ei ilm.	43,3	38,0	42,0

Koulutus	Henkilö kpl	Selite
Alempi perusaste:	2	-kansakoulu
Ylempi perusaste:	-	-peruskoulu, keskikoulu
Keskiaste:	8	-ylioppilastutkinnot, 1-3-vuotiset ammatilliset, perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot
Alin korkea-aste:	4	-mm. kirkon nuorisotyönohjaajat, diakonissan, diakonin ja hortonomin tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja
Alempi korkeakouluaste:	4	-ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot
Ylempi korkeakouluaste:	4	-ylemmät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot)
Tutkijakoulutusaste:	1	-tieteelliset lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot
Koulutus tuntematon:	1	

Palveluksessa oloaika	2017	2016	2015	2014
Alle 1 vuotta	1	3	1	3
1–4 vuotta	2	4	5	5
5–9 vuotta	8	8	9	8
10–14 vuotta	5	4	3	7
15–19 vuotta	4	4	4	-
20–24 vuotta	-	-	-	1
25 vuotta tai enemmän	4	5	6	5

Vaihtuvuus	2017	2016	2015	2014
Toisen työnantajan palvelukseen siirtyminen	-	2	1	-
Eläkkeelle siirtyminen vanhuuseläke, yksilöllinen varhaiseläke, varhennettu vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke, osa-aika -eläke	1	-	1	-
Määräaikaisen palvelussuhteen päättymisen	4	2	1	2
Muu syy	-	-	-	-

Henkilötyövuosilaskenta (HTV) sisältää kaikki vuoden aikana seurakuntaan palvelussuhteessa olleet henkilöt.

Henkilötyövuosien määrä (HTV)	2017	2016	2015	2014
Henkilötyövuosien määrä	26,9	28,4	28,0	28,6
HTV väh. keskeytyspäivät	26,2	-	-	-
HTV väh. kesk.pv:t ja lomat	22,2	-	-	-

HTV tehtäväryhmittäin	2017	2016	2015	2014
Seurakuntatyö	13,4	13,8	14,1	14,6
Hallinto	4,6	5,1	4,0	3,7
Hautausmaatyö	3,8	3,6	3,7	3,7
Kiinteistö- ja kirkonpalvelutyö	5,1	5,9	6,2	6,6

Henkilöstökoulutus	2017	2016	2015	2014
Koulutuspäivien kokonaislukumäärä	51 p	118 p	63 p	75 p
Koulutusta saaneiden lukumäärä	15 hlöä	23 hlöä	21 hlöä	17 hlöä
Kustannukset	5.053,17 €	12.531,20 €	7.282,01 €	6.818,08 €
Kust. osuus henkilöstökustannuksista	0,4 %	1,1 %	0,6 %	0,6 %
Kust../henkilötyövuosien määrä	187,85 €	441,08 €	260,07 €	238,41 €

Sairaus- ja tapaturmapoissaolot	2017	2016	2015	2014
1 päivä	24	10	9	16
2–3 päivää	28	18	11	12
4–10 päivää	8	10	10	11
11–60 päivää	5	3	5	6
yli 60 päivää	1	2	2	1
Sairaus- ja tapaturmapäivät/htv	11,4 p	30,3 p	28,25 p	21,9 p
Työterveyshuollon kustannukset/htv	404,73 €	466,89 €	588,66 €	598,89 €
Virkistystoiminnan kustannukset/htv	198,15 €	222,73 €	231,37 €	227,00 €

Työaika työpäivinä	2017	2016	2015	2014
Kokonaistyöaika	6.778 pv	7.190 pv	7.050 pv	7.207 pv
- poissaolot	1.291 pv	1.829 pv	1.756 pv	1.927 pv
= tehty työaika	5.487 pv	5.361 pv	5.294 pv	5.280 pv
Lisä- ja ylityöt	33 t	20 t	16 t	239 t

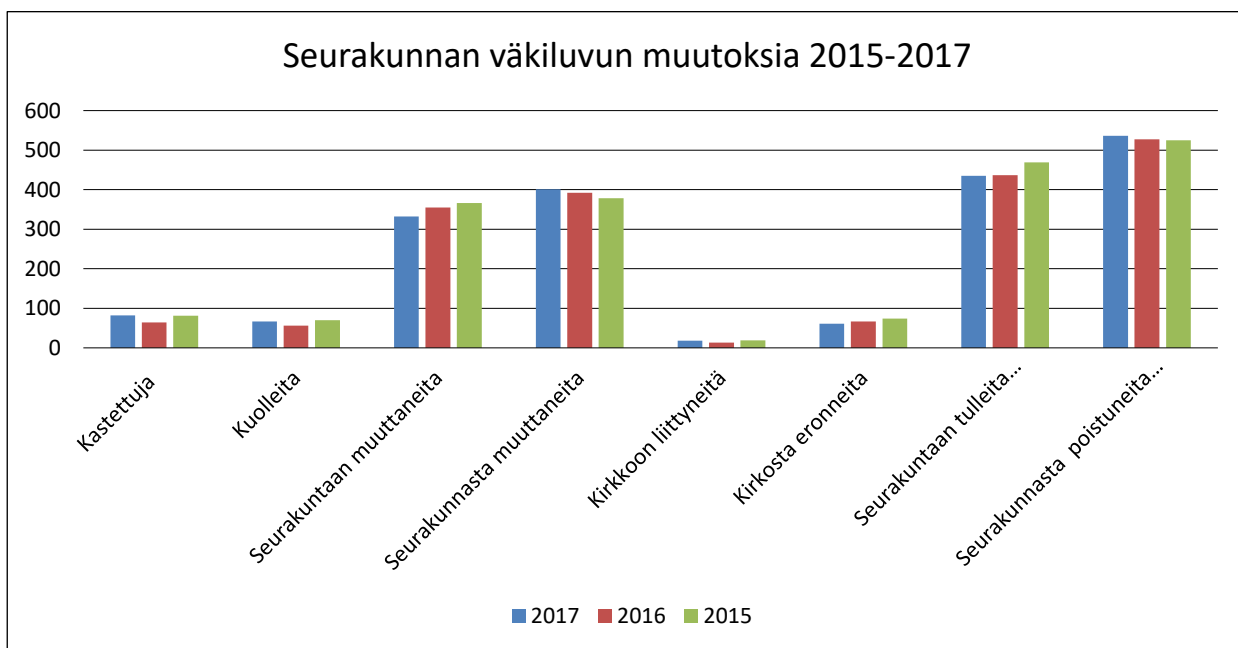
Palkka- ja henkilöstökustannukset	2017	2016	2015	2014
Palkkakustannukset	868.053,04 €	899.691,54 €	898.652,15 €	876.153,31 €
Henkilöstökustannukset*	1.090.219,85 €	1.123.581,12 €	1.156.439,24 €	1.131.590,92 €

Henkilötyövuoden hinta	2017	2016	2015	2014
Henkilöstökustannukset/htv	40.528,62 €	39.562,72 €	41.301,50 €	39.566,12 €
Kilometrikorvaukset ja päivärahat/htv	962,18 €	982,97 €	894,01 €	901,38 €

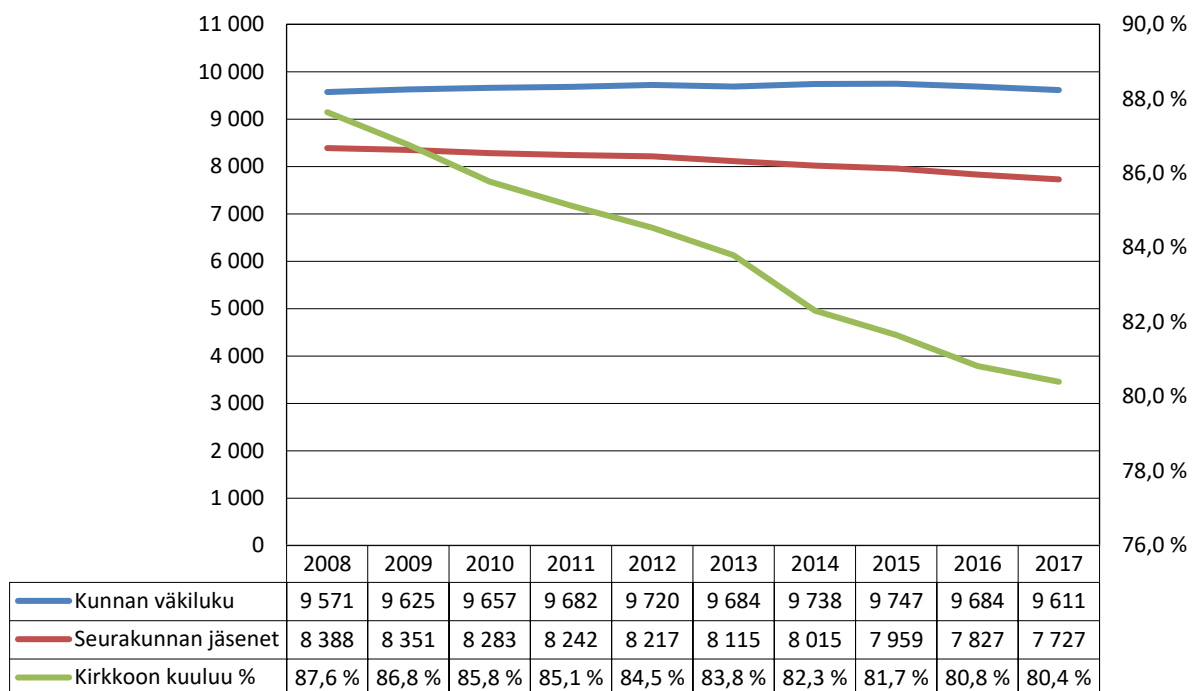
1.5. Väkiluku

Seurakunnan väkiluvussa tapahtuneet muutokset	2017	2016	2015
Kastettuja	82	64	81
Kuolleita	67	56	70
Seurakuntaan muuttaneita	332	355	366
Seurakunnasta muuttaneita	401	392	378
Kirkkoon liittyneitä	18	13	19
Kirkosta eronneita	61	67	74
Siirrot poissaolevasta väestöstä läsnäolevaan väestöön	3	3	3
Siirrot läsnäolevasta väestöstä poissaolevaan väestöön	7	7	3
Seurakuntaan tulleita yhteensä	435	437	469
Seurakunnasta poistuneita yhteensä	536	527	525
Seurakunnan väkiluku 01.01.	7827	7959	8015
Seurakunnan väkiluku 31.12.	7727	7827	7959

Kirkollisia vihkimisiä	17	28	23
Siviiliavioliittoja	22	10	15
Siviiliavioliittojen siunaamisia	2	-	1
Avioeroja	19	28	23

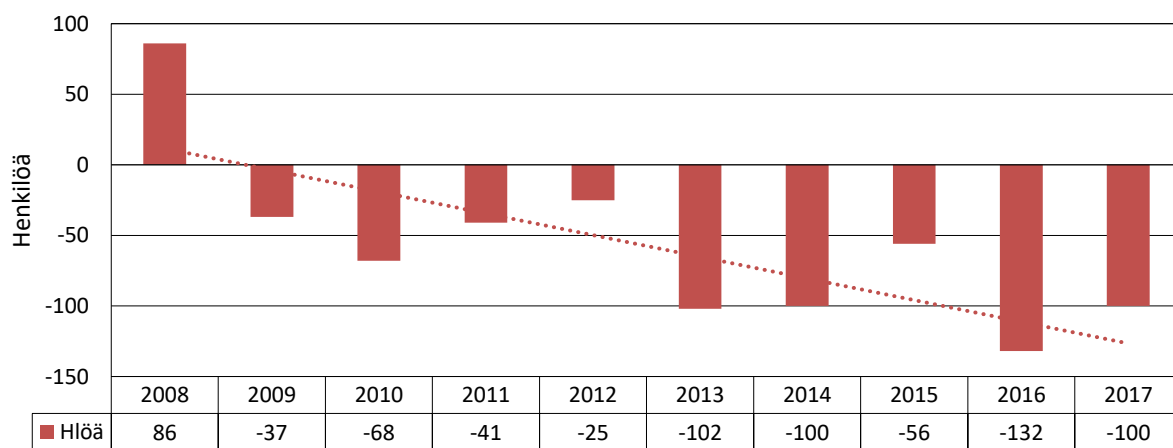

Väestönkehitys ja seurakunnan jäsenet

Tilastokeskus, Kirkkohallitus

Seurakunnan jäsenmäärän muutos vuosittain henkilöä

1.6. Talousarvion toteutuminen

1.6.1. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi ja käyttötalousosan toteutuminen

Vuoden 2017 luvun jälkeen olevissa suluissa on vuoden 2016 vastaava luku.

1.6.1.1. Yleishallinto

Hallintoelinten tehtävänä on hoitaa seurakunnan hallintoa ja käyttää päätösvaltaa kirkkolaissa ja muissa säädöksissä säädetyllä tavalla. Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittu kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto toimeenpanee kirkkovaltuuston päätökset.

Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto

Kirkkovaltuusto kokoontui viisi (5) kertaa vuonna 2017 ja siellä käsiteltiin 51 (43) pykälää. Kulut olivat 2.528,01 € (3.342,84 €) / kokous ja 247,84 € (388,70 €) / pykälä.

Kirkkovaltuusto	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-9,99	9,99	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	12 030	1 950	13 980	12 650,06	1 329,94	90,5
Toimintakate 1 (ulkoinen)	12 030	1 950	13 980	12 640,07	1 339,93	90,4
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	12 030	1 950	13 980	12 640,07	1 339,93	90,4
Sisäiset vyörytyserät	-12 030		-12 030	-12 640,07	610,07	105,1
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	1 950	1 950	0,00	1 950,00	0,0

Kirkkoneuvosto kokoontui 13 (11) kertaa ja siellä käsiteltiin 150 (163) pykälää. Kulut olivat 5.688,92 € (7.704,39 €) / kokous ja 493,04 € (524,48 €) / pykälä.

Kirkkovaltuuston ja -neuvoston kokouspalkkion suuruus on 30,00 €/kokous.

Kirkkoneuvosto	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-30,68	30,68	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	79 160	-4 850	74 310	73 986,59	323,41	99,6
Toimintakate 1 (ulkoinen)	79 160	-4 850	74 310	73 955,91	354,09	99,5
Toimintakulut (sisäiset)	615		615		615,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	79 775	-4 850	74 925	73 955,91	969,09	98,7
Sisäiset vyörytyserät	-79 775		-79 775	-73 955,91	-5 819,09	92,7
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	-4 850	-4 850	0,00	-4 850,00	0,0

Talous- ja henkilöstöhallinto

Tehtävänä on seurakunnan hallintoon, talouteen, henkilöstöhallintoon, kiinteistötoimeen ja hautaustoimeen liittyvien tehtävien hoitaminen kirkkoneuvoston apuna. Tavoitteena on palvelujen sujuva, tehokas ja ajallaan tapahtuva hoito.

Seurakunta on siirtynyt vuoden 2017 alusta Kirkon palvelukeskuksen asiakkaaksi (Kipa). Talous- ja henkilöstöhallinto hoidetaan yhteistyössä palvelukeskuksen järjestelmillä. Muutosta aikaisempaan on mm. ostolaskujen sähköinen kierrätys, sähköinen myyntireskontra ja matkalaskujen tekeminen

ja kierrätys sähköisesti. Kirjanpidossa tehtävälueiden tunnuksat vaihtuivat kolminumeroisista kymmennumeroisiksi. Lisäksi käyttöön otettiin Kirkkohallituksen 27.10.2016 julkaisema uusittu tilikartta, jossa on joitakin tilimuutoksia verrattuna vanhaan ja tilinumeroikin piteni kuusinumeroiseksi. Osa kirjanpitositteista tehdään edelleen seurakunnassa sähköisesti Kipan kirjanpitojärjestelmään. Eri järjestelmästä johtuen taloushallinnon raporttien ulkoasu muuttui. Palkkatapahtumat tehdään edelleen seurakunnassa Kipan järjestelmään, varsinaisen palkanlaskennan ja palkkojen viranomaisilmoitukset hoitaa Kipa. Asiointi palvelukeskukseen tapahtuu sähköisen palvelupyyntöjärjestelmän kautta. Edelleen vastuu yllämainittujen tapahtumien oikeellisuudesta on seurakunnalla. Työnkuva seurakunnan taloustoimistossa on muuttumassa tarkastustyöpainotteisemmaksi.

Taloustoimiston henkilöstö on kouluttanut seurakunnan muun henkilöstön Kirkon palvelukeskuksen vaatimiin työskentelytapoihin.

ARVIOINTI

Yhteistyö seurakunnan ja palvelukeskuksen kesken on sujunut melko hyvin palvelukeskuksesta annettujen aikataulutusten mukaisesti. Tiedonvälitys sähköisellä palvelupyyntöjärjestelmällä on haastavaa, jotta ymmärretään asia samalla tavalla sekä seurakunnassa, että Kipassa.

Talouspäällikkö on käynyt kehityskeskusteluja alaistensa kanssa.

Taloushallinnon, sisältäen tilintarkastuksen, kulut olivat 14,10 € (14,03 € / jäsen).

Taloushallinto	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)		-200	-200	-72,38	-127,62	36,2
Toimintakulut (ulkoiset)	92 950	12 160	105 110	104 693,15	416,85	99,6
Toimintakate 1 (ulkoinen)	92 950	11 960	104 910	104 620,77	289,23	99,7
Toimintakulut (sisäiset)	1 710		1 710		1 710,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	94 660	11 960	106 620	104 620,77	1 999,23	98,1
Sisäiset vyörytyserät	-94 660		-94 660	-104 620,77	9 960,77	110,5
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	11 960	11 960	0,00	11 960,00	0,0

Tilintarkastus	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintakulut (ulkoiset)	3 500	-800	2 700	4 311,77	-1 611,77	159,7
Toimintakate 1 (ulkoinen)	3 500	-800	2 700	4 311,77	-1 611,77	159,7
Toimintakulut (sisäiset)	189		189		189,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	3 689	-800	2 889	4 311,77	-1 422,77	149,2
Sisäiset vyörytyserät	-3 689		-3 689	-4 311,77	622,77	116,9
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	-800	-800	0,00	-800,00	0,0

Kirkonkirjojenpito

Kirkkolain mukaan kirkkoherranvirasto huolehtii kirkonkirjojen pitoon liittyvistä viranomaistehtävistä, joista on huolehdittava kaikissa tilanteissa. Jäsentiedon ylläpitäminen ja viranomaistehtävät hoidetaan Kirjuri-järjestelmän avulla kirkkohallituksen ohjeiden mukaisesti. Virkatodistukset pystyttiin toimittamaan tilaajille tavoiteajassa. Vanhojen kirkonkirjojen ja perhelehtien digitoinnin

tarkastaminen saatiin tehtyä vuoden loppuun mennessä uusintakuvauksiin lähetettyjä sivuja lukuun ottamatta.

Kanta-Hämeen seurakuntien kanssa alueellisen keskusrekisterin perustamista valmistellut työryhmä lopetti työnsä tammikuussa 2018 hiippakuntavaltuuston ja tuomiokapitulin ilmoitettua, että ne pitävät alueen seurakuntien liittymistä joko Tampereen tai Lahden keskusrekisteriin parempana vaihtoehtona kuin uuden alueellisen keskusrekisterin perustamista.

Kirkonkirjojenpito	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-8 000		-8 000	-9 372,29	1 372,29	117,2
Toimintakulut (ulkoiset)	42 160	13 300	55 460	61 794,28	-6 334,28	111,4
Toimintakate 1 (ulkoinen)	34 160	13 300	47 460	52 421,99	-4 961,99	110,5
Toimintakulut (sisäiset)	1 197		1 197		1 197,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	35 357	13 300	48 657	52 421,99	-3 764,99	107,7
Sisäiset vyörytyserät				3 085,93	-3 085,93	0,0
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	35 357	13 300	48 657	55 507,92	-6 850,92	114,1

Kirkkoherranvirasto ja muu yleishallinto

Kirkkoherranvirasto toimii asiakaspalvelupaikkana (esim. toimitusten varaukset, hautausasioiden sopiminen, ilmoittautumiset, sisäinen tiedotus). Koko kertomusvuoden kirkkoherranvirasto on yhä toiminut väistötiloissa Pappilanniemessä. Palvelun taso on pidetty niin hyvänä kuin se väistötiloissa on mahdollista. Käytössä on Katrina-varauskirjaohjelmisto. Arkisto on edelleen väistötiloissa Hämeenlinnan maakunta-arkistossa, mikä luonnollisesti hankaloittaa sen käyttöä. Kirkkoherranviraston toimistosihteerin sijaistaminen on edellisten vuosien tapaan hoidettu sisäisin järjestelyin.

Luottamushenkilöiden ja työntekijöiden yhteistyö toteutui mm. tilinpäätös- ja talousarviokokousten yhteydessä. Huhtikuussa luottamushenkilöitä kokoontui Inkalan kartanoon "Tulevaisuushautomoon" hiippakuntadekaani Ari Hukarin johdolla pohtimaan seurakunnan tulevaisuutta. Yhdessä mietittiin myönteisiä tulevaisuuden visioita ja uhkakuvia. Tilakysymyksien osalta työskentelyä jatkettiin syyskuussa Pappilanniemessä keskittyen mahdollisen uuden seurakuntatalon hankkimiseen ja sijaintiin, lokakuussa kokoonnuttiin Hattulan kirkossa miettimään mahdollista kirkon takaosan muuttamista erilliseksi kokoonmistilaksi. Vaihtoehtojen kartoittamisen jälkeen on tarkoitus jatkaa keskustelua työyhteisön kanssa ja edetä tekemään päätösehdotuksia.

Työkokoukset ja kehityskeskustelut toteutettiin suunnitellusti.

Taluspäällikkö Leena Nieminen jäi eläkkeelle 1.4.2017 alkaen ja kirkkovaltuusto valitsi taluspäälliköksi vs. taluspäällikkönä toimineen Riitta Taivalmaan.

Taloustoimiston ohjesääntö, taloussääntö ja tasekirjamalli uusittiin. Suunniteltu työnjaon, tehtäväkuvien, kirkkoneuvoston ohjesäännön ym. tarkistaminen jäivät toteutumatta samoin kuin kirkollisen esineistön inventointi ja kuvaaminen.

Yhteistyötoiminta

Työsuojelun tavoitteena on turvallisen ja terveellisen työympäristön luominen sekä henkilöstön psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen työkyvyn kehittäminen ja ylläpitäminen sekä poistaa työolojen haittoja.

Seurakunnan ja sen henkilöstön välisen yhteistoiminnan tarkoituksena on edistää työsuojelua ja työssä jaksamista sekä turvata henkilöstön tiedonsaanti- ja vaikuttamismahdollisuudet. Yhteistoimintaa varten seurakunnassa on yhteistyötoimikunta, joka käsittelee yhteistoimintasopimuksen piiriin kuuluvia asioita.

Vuonna 2017 toimikunta kokoontui neljä kertaa. Toimikunta antoi lausunnon työterveyshuollon korvaushakemuksesta ja toimintasuunnitelmasta vuodelta 2016 sekä käsittelee työterveyshuollon laatiman raportin ja yhteenvedon toiminnan toteutumisesta. Toimikunta käsittelee 22.11.2017 koulutussuunnitelman vuodelle 2018, joka sisältää henkilöstökoulutusta ja työnohjausta. Koulutussuunnitelmaan ei ollut huomautettavaa. Lisäksi käsiteltiin työntekijöiden esitykset työsuojelua ja työturvallisuutta koskevista asioista.

Toimikaudella 2014–2017 yhteistyötoimikuntaan ovat kuuluneet työsuojelupäällikkö Riitta Taivalmaa, työsuojeluvaltuutettu Sari Airola, kirkkoherra Virpi Järvinen ja 2. varavaltuutettu Alpi Suominen. Yhteistyötoimikunnan puheenjohtajana toimii työsuojeluvaltuutettu. Virpi Järvinen on toiminut kirkkoherrana, joten yhteistyötoimikunnassa on ollut yksi varavaltuutettu. Luottamusmies Heidi Mikkola on osallistunut kokouksiin.

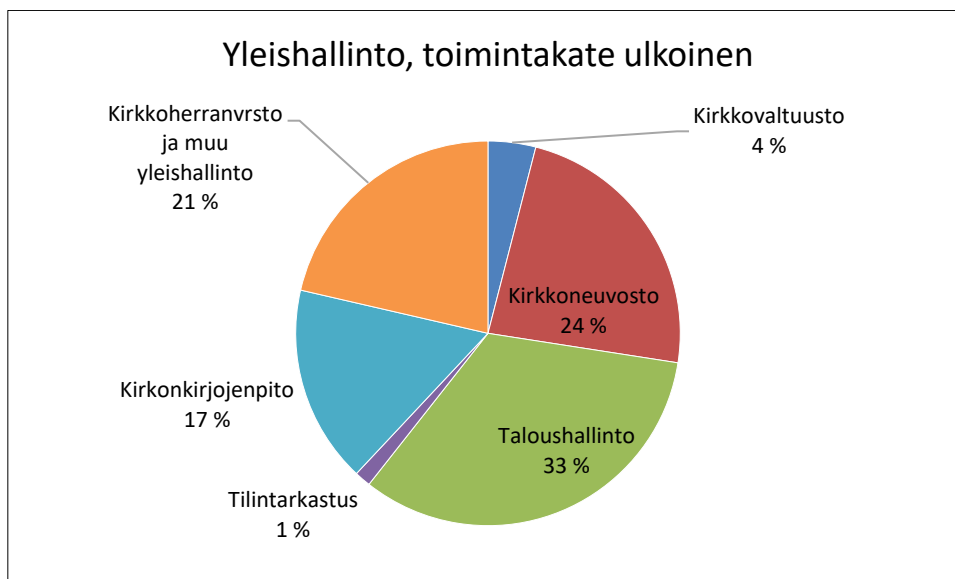
Yhteistyötoimikunnan vaali toimikaudelle 2018–2021 suoritettiin 22.11.2017. Vaalin tulos: työsuojeluvaltuutettu Johanna Pennanen, 1. varavaltuutettu Sari Airola ja 2. varavaltuutettu Alpi Suominen. Työsuojelupäällikkönä jatkaa Riitta Taivalmaa ja työnantajan edustajana kokouksiin osallistuu Virpi Järvinen.

Henkilöstön virkistyspäivien ja muun virkistystoiminnan järjestämisestä vastasi työhyvinvointitoimikunta (TyHy), joka järjesti TyHy-päivän 5.10.2017 Hartwall Areenalla, jossa käytiin katsomassa Cirque du Soleil, esitystä Varekai. Jouluruokailu järjestettiin Lepaan kartanossa 20.12.2017. TyHy-toimikuntaan kuuluvat nuorisotyönohjaaja Salla Yrjälä ja leirikeskuksen emäntä Marjo Torkkel.

Työnantaja on tukenut henkilöstönsä työkykyä ja henkistä hyvinvointia tarjoamalla edullisesti liikunta- ja kulttuuriseteleitä. Liikunta- ja kulttuuriseteleitä käytti 12 (12) työntekijää, liikuntaseteleitä yhteensä 220 kpl (220) ja kulttuuriseteleitä yhteensä 740 kpl (730). Työterveydenhoitajan läheteellä hieronnassa kävi 5 (7) henkilöä.

Työhyvinvointi etuna on käytössä aterialipukkeet - aterialipukkeita käytti neljä (2) henkilöä 95 (82) kpl kunnan henkilöstöruokalassa Pappilanniemessä.

Kirkkoherranvirasto ja muu yleishallinto	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-7 550		-7 550	-9 305,72	1 755,72	123,3
Toimintakulut (ulkoiset)	79 720	800	80 520	76 771,61	3 748,39	95,3
Toimintakate 1 (ulkoinen)	72 170	800	72 970	67 465,89	5 504,11	92,5
Toimintakulut (sisäiset)	2 814		2 814	2 405,60	408,40	85,5
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	74 984	800	75 784	69 871,49	5 912,51	92,2
Sisäiset vyörytyserät	-74 984		-74 984	-69 871,49	-5 112,51	93,2
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	800	800	0,00	800,00	0,0

1.6.1.2 Seurakunnallinen toiminta

Jumalanpalveluselämä

Jumalanpalvelus on seurakunnan elämän ja toiminnan keskus. Aiemman käytännön mukaisesti pääjumalanpalvelukset pidettiin pääasiassa Hattulan kirkossa, Tyrvännön kirkossa kerran kuussa, Pyhän ristin kirkossa kesäaikaan ja Vuohiniemen rukoushuoneessa neljä kertaa vuoden aikana.

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden ja Reformaation merkkivuoden kunniaksi Pyhän Ristin kirkon jumalanpalveluskäyttöä lisättiin niin, että kesäsunnuntaisin juhannuksesta elokuun loppuun pidettiin jumalanpalvelus Pyhän Ristin kirkossa joka sunnuntai klo 10. Konfirmaatiomessut pidettiin Hattulan tai Tyrvännön kirkossa klo 12. Talvikautena pääjumalanpalveluksen ollessa Tyrvännön kirkossa Hattulan kirkossa toimitettiin iltajumalanpalvelus tai -messu.

Perhejumalanpalveluksia toteutettiin n. 2–3 kertaa toimikaudessa mukaan lukien lapsityön toteuttamat sylirikot, lapsiperheiden kevät- ja joulukirkot sekä päivähoiton pääsiäiskirkot. Syksyn rippikouluilmoittautumiset järjestettiin jumalanpalvelusten yhteydessä. Lisäksi toteutettiin seuraavat erityisjumalanpalvelukset: pääsiäisyön messu, Tyrvännön kirkkopyhä, pyhäinpäivän iltakirkko, Uskonpuhdistuksen muistopäivän iltakirkko, Hyvän Tuomaan lyhtykirkko, jouluihin metsäkirkko Marttaristillä, kirkkohetki ja siunaaminen koulunalkajille Pyhän Ristin kirkossa elokuussa, Vanhusten viikon ehtoolliskirkko, Enkelikirkko Tyrvännössä, kolme koululaisjumalanpalvelusta.

Tunnuslukuja	2017	2016	2015	2014
Pääjumalanpalvelukset/osallistujat	66/6824	69/6924	70/7119	71/6951
Muut jumalanpalvelukset/osallistujat	27/3678	29/2765	40/4610	30/4638

Ehtoollisenviettoja/osallistujat (luvuissa mukana myös laitoksissa vietetyt ehtoolliset ja niihin osallistuneet)	75/2989	72/3267	78/3370	77/3374
--	---------	---------	---------	---------

ARVIOINTI

Jumalanpalveluselämä on säilynyt ennallaan Hattulan kaikissa kirkoissa. Pyhän Ristin kirkossa jumalanpalveluksia järjestettiin useamminkin kuin aiemmin. Ehtoolliselle osallistumisessa on havaittavissa vähenemistä. Useimmissa jumalanpalveluksissa on ollut seurakuntalaisia eri tehtävissä. Jumalanpalvelusten toteuttamista ja suunnittelua yhdessä seurakuntalaisten kanssa on tarkoitus jatkaa ja kehittää. Saadun palautteen perusteella kirkkokahvituksia toivotaan lisää, kirkkoväki on mielellään osallistunut niihin.

Jumalanpalveluselämä	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-1 075,36	1 075,36	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	70 800	-4 600	66 200	65 644,01	555,99	99,2
Toimintakate 1 (ulkoinen)	70 800	-4 600	66 200	64 568,65	1 631,35	97,5
Toimintakulut (sisäiset)	66 987		66 987	58 590,19	8 396,81	87,5
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	137 787	-4 600	133 187	123 158,84	10 028,16	92,5
Sisäiset vyörytyserät	31 541		31 541	39 523,36	-7 982,36	125,3
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	169 328	-4 600	164 728	162 682,20	2 045,80	98,8

Hautaan siunaaminen

Hattulan seurakunnan kirkoissa ja hautausmailla oli hautaan siunaamisia kaikkiaan 68, joissa oli läsnä 2574 henkilöä. Lisäksi pääsääntöisesti Hattulan papit siunasivat ne oman seurakunnan ja kunnan jäsenet, joiden siunaustoimitus oli Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kappeleissa. Näitä toimituksia oli 8. Kaikkiaan Hattulan seurakunnan hautausmaihin haudattuja oli 72 mukaan lukien uurnahautaukset (4 kpl), joista 3 siunattiin uurnassa, yksi siunattu muualla. Omaisten toivomusten mukaisesti toimituskeskustelut käytiin joko seurakunnan tiloissa tai vainajan lähiomaisten luona.

Tapauskohtaisesti omaisille annettiin surua käsittelevä kirja. Lähes poikkeuksetta pappi osallistui muistotilaisuuteen. Kanttori osallistui muistotilaisuuksiin, mikäli se oli aikataulullisesti mahdollista.

Edellisen pyhäinpäivän jälkeen hautaan siunattujen seurakuntalaisten ja Hattulan hautausmaihin siunattujen kirkon jäsenten omaiset kutsuttiin kirjeitse pyhäinpäivän messuun ja iltakirkkoon. Näistä tilanteista saatu palaute on ollut myönteistä.

Tunnuslukuja (Hattulan kirkoissa, hautausmailla ja Pappilanniemen kappelissa toimitetut siunaukset)

	2017	2016	2015	2014
Hautaan siunaamiset	68	52	64	40
Osallistujat	2574	2305	2531	1487

ARVIOINTI

Siunaustilaisuuksissa on otettu huomioon omaisten toivomukset käytännön mahdollisuuksien mukaan ja omaisia on pyritty tukemaan surun keskellä. Seurakunnan tehtävä kuolemantapausten yhteydessä on säilynyt merkittävänä ainakin toistaiseksi. Myös lähes jokainen kirkkoon kuulumaton siunataan. Se, että siunaus toimitetaan vasta tuhkaamisen jälkeen, on vielä harvinainen, mutta yleistyvää, tapa. Seurakunnalla ei ole tarjota isompaa muistotilaisuuden pitopaikkaa, mutta Kotikirkko, Hattula-pirtti ja muut tilat ovat palvelleet hyvin.

Hautaan siunaaminen	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-38,40	38,40	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	41 240	-2 150	39 090	37 214,97	1 875,03	95,2
Toimintakate 1 (ulkoinen)	41 240	-2 150	39 090	37 176,57	1 913,43	95,1
Toimintakulut (sisäiset)	24 718		24 718	34 341,29	-9 623,29	138,9
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	65 958	-2 150	63 808	71 517,86	-7 709,86	112,1
Sisäiset vyörytyserät	18 372		18 372	22 948,35	-4 576,35	124,9
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	84 330	-2 150	82 180	94 466,21	-12 286,21	115,0

Muut kirkolliset toimitukset

Tilastoituja kasteita oli 84, tilaisuuksissa oli läsnä 1899 henkilöä. Kastekoteihin jaettiin kastekynttilä ja kirja *Aika pyhä* tai vaihtoehtoisesti *Kirkkovuosi lapsen kanssa* tai *Kotien rukouskirja*. Kaste keskustelut käytiin lapsen kotona tai seurakunnan tiloissa.

Avioliittoon vihkimisiä toimitettiin 25, joissa oli läsnä 1472 henkilöä, avioliiton siunaamisia oli 6, joissa läsnä 332 henkilöä. Yksi vihkimisistä pidettiin morsiusmessuna. Vihkipareille jaettiin vihkiraamattu. Vihkikeskustelut käytiin lähes poikkeuksetta vihkiharjoituksen yhteydessä kirkossa tai muussa vihkipaikassa. Lisäksi useat vihittävät keskustelivat erikseen häämusiikista kanttorin kanssa.

Rippikouluryhmien konfirmaatiot toimitettiin (hiihtolomarippikoulua lukuun ottamatta) erillisenä konfirmaatiomessuna klo 12 Hattulan kirkossa ja nuoret osallistuvat toteutukseen. Kaikkiaan rippikouluryhmien konfirmaatioita oli viisi.

Kodinsiunaamisia tai yksityisiä ehtoollisenviettoja ei ollut. Rukoushetkiä samaa sukupuolta olevien parisuhteensa rekisteröineiden tai avioliiton solmineiden kanssa ei vuoden aikana ole ollut.

Tunnuslukuja	2017	2016	2015	2014
Kasteet/läsnä	84/1899	59/1194	83/1421	80/1638
Avioliittoon vihkimiset/läsnä	25/1472	29/1671	24/1501	26/1429
Avioliiton siunaamiset/läsnä	6/332	2/90	5/191	3/172
Kodin siunaamiset/läsnä	0/00	0/00	2/44	1/8
Yksityiset ehtoollisen vietot	0/00	2/28	5/15	5/10

ARVIOINTI

Kirkollisten toimitusten määrän valtakunnallinen laskusuuntaus ei tällä hetkellä tilastojen valossa näy Hattulassa. Seurakunnan jäsenelle syntyneistä lapsista kastetaan noin 96–98%. Kirkollisten avioliittoon vihkimisien ja avioliiton siunaamisten määrä on melko vähäinen (noin puolet kaikista hattulalaisten vihkimisistä), mutta määrä ei ole laskenut viime vuosina. Kirkollisissa toimituksissa kohdataan seurakuntalaisia heidän elämänsä merkittävässä taitekohdissa ja tavoitetaan huomattava määrä nuoria aikuisia ja työikäisiä. Yksityistä ehtoollisen viettoa olisi syytä rohkaista.

Muut kirkolliset toimitukset	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-29,76	29,76	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	44 390	-1 800	42 590	40 697,30	1 892,70	95,6
Toimintakate 1 (ulkoinen)	44 390	-1 800	42 590	40 667,54	1 922,46	95,5
Toimintakulut (sisäiset)	31 600		31 600	24 753,13	6 846,87	78,3
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	75 990	-1 800	74 190	65 420,67	8 769,33	88,2
Sisäiset vyörytyserät	19 776		19 776	21 311,63	-1 535,63	107,8
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	95 766	-1 800	93 966	86 732,30	7 233,70	92,3

Aikuistyö

Aikuistyössä pohditaan kristittynä olemista ja omaa tehtävää seurakunnan elämässä. Kirkko-hallituksen ohjeistuksen mukaisesti aikuistyön tehtäväalueeseen kuuluvat säännöllisesti kokoontu-vat ja sitoutumista edellyttävät pienryhmät sekä aikuisille suunnatut retket, matkat ja leirit, pari-suhdekurssit ja hiljaisuuden rettiitit.

Kertomusvuonna toimi kaksi uskonkysymysten pohdintaryhmää, ensin edellisvuoden malliin lyhytkestoisempi kymmenen hengen ryhmä tammi–toukokuussa. Kaksi ryhmässä mukana ollutta osallistui syyskuussa viikonlopun mittaiseen ohjaajakoulutukseen, minkä jälkeen uusi yhdeksän hengen pohdintaryhmä aloitti lokakuussa kokoontuen joulukuun mennessä seitsemän kertaa (jatkuu vuoden 2018 toukokuuhun). Lisäksi ryhmä on ottanut vastuuta joidenkin jumalanpalvelusten toteu-tuksesta. Ryhmän ohjaamisen päävastuu siirtyi syksyllä vapaaehtoiselle ohjaajalle, niin että pappi on kokoontumisissa mukana vain silloin tällöin ja muuten antaa henkilökohtaista tukea ohjaajalle.

Työntekijävaihdokset ovat heijastuneet aikuistyöhönkin. Toimintasuunnitelmassa mainitut saunaillat jäivät järjestämättä, eikä rettiitin suunnittelua aloitettu. Vapaaehtoisvoimin toimiva raamattupiiri kuitenkin aloitti toimintansa lokakuussa ja ehti kokoontua joulukuun mennessä neljä kertaa.

ARVIOINTI

Työikäisten saaminen mukaan seurakunnan toimintaan on haasteellista. Pienryhmätoimintaan osal-listuu vain hyvin pieni osa seurakunnan aikuisista jäsenistä, mutta mukana oleville pienryhmät antavat mahdollisuuden hengellisen elämän syventymiseen niin, että seurakuntaan sitoutuminen vahvistuu.

Aikuistyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-6,24	6,24	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	9 570	-1 600	7 970	7 643,13	326,87	95,9
Toimintakate 1 (ulkoinen)	9 570	-1 600	7 970	7 636,89	333,11	95,8
Toimintakulut (sisäiset)	709		709		709,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	10 279	-1 600	8 679	7 636,89	1 042,11	88,0
Sisäiset vyörytyserät	4 264		4 264	2 675,89	1 588,11	62,8
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	14 543	-1 600	12 943	10 312,78	2 630,22	79,7

Muut seurakuntatilaisuuudet

Tehtäväalue sisältää aikuisille suunnattua, monimuotoista seurakunnallista toimintaa. Tavoitteena on tarjota osallistujille mahdollisuus Pyhän kokemiseen ja keskinäisen yhteyden rakentumiseen.

Kinkereiden lukumäärä oli 13. Reformaation merkkivuoteen liittyen kinkeriaiheena oli Lutherin Vähä katekismus.

Lisäksi vuoden 2017 tavoitteita toteutettiin seuraavasti:

- tammi–helmikuussa Juteinitalolla kolme luentoa otsikolla ”Luterilaisuuden synty” (noin 35 osallistujaa)
- Reformaation merkkivuotta ja Suomi 100 -juhlavuotta juhlistettiin seurakunnan musiikkityön kanssa järjestetyllä kirkkokonsertilla marraskuussa (582 osallistujaa).
- toukosiunaus toukokuussa, kesäiset hartaushetket (3 krt) Vanamajalla, Hattulan kirkon 160-vuotishartaus 29.11.2017
- Jumalanpalvelusten yhteydessä järjestettiin kirkkokahveja.
- laitosten ja palvelukotien hartaushetket: Willa Katala ja Tuulia-koti (kerran kuukaudessa), Ilonpisara (4 krt), Ilveskoti (4 krt), Punojanportti (kerran kuukaudessa). Näissä sekä Kissankellossa ja Pappilanniemen vuodeosastolla vietettiin ehtoollista kahdesti vuodessa (pääsiäisen aikoihin ja adventtina) paitsi Ilonpisarassa, jossa ehtoollista vietettiin joka kerta.
- Kodeissa ei pidetty seuroja, mutta ELY ja Rauhanyhdistys pitivät seurat Pappilanniemen kokoontumistilassa.
- yhteiset rukousillat Hattulan helluntaiseurakunnan kanssa ekumeenisella rukousviikolla ev.lut. kirkossa ja vastuuviikolla helluntaiseurakunnan Kotikirkossa
- huhtikuussa pidettiin Tyrvännön kirkossa Temppeleiherrain Ritarikunnan tilaisuus, jonka toimitti kenttäpiispa Pekka Särkiö, syyskuussa Jerusalemin Pyhän Johanneksen Ritarikunnan tilaisuus Pyhän Ristin kirkossa. Lisäksi seurakunnan edustajat osallistuivat Katolisen kirkon Ristin ylentämisen juhlaan, joka järjestettiin 35. kerran Pyhän Ristin kirkossa syyskuussa.

ARVIOINTI

Keskeiset tavoitteet vuodelle 2017 saavutettiin pääosin. Laitosten ja palvelukotien hartaushetket ja jumalanpalvelukset toteutettiin suunnitellusti. Yhteistyö laitosten ja palvelukotien kanssa oli sujuvaa ja osallistuminen runsasta.

Yhteistyö paikallisten järjestöjen ja yhdistysten (mm. Hattula-seura, Tyrväntö-seura, eläkeläis-, veteraani- ja reserviläisjärjestöt sekä kyläyhdistykset) sekä helluntaiseurakunnan kanssa jatkui.

Muut seurakuntatilaisuuudet	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-14,88	14,88	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	25 830		25 830	25 421,70	408,30	98,4
Toimintakate 1 (ulkoinen)	25 830		25 830	25 406,82	423,18	98,4
Toimintakulut (sisäiset)	1 987		1 987		1 987,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	27 817		27 817	25 406,82	2 410,18	91,3
Sisäiset vyörytyserät	11 507		11 507	9 056,27	2 450,73	78,7
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	39 324		39 324	34 463,09	4 860,91	87,6

Tiedotus ja viestintä

Tiedotuksen tehtävänä on huolehtia siitä, että tieto seurakunnan toiminnasta ja tilaisuuksista on monipuolisesti saatavilla.

Jokainen seurakunnan työntekijä ja vastuunkantaja on omassa ympäristössään tiedottaja. Vastuu seurakunnan tiedotustoiminnan kokonaisuudesta on kappalaisella. Seurakunnan toiminnasta tiedotetaan sekä painetun että digitaalisen median välityksellä.

Viikoittaiset lehti-ilmoitukset olivat Hämeenlinnan Kaupunkiuutisissa lauantaisin ja Hämeen Sanomissa tiistaisin. Hämeen Sanomissa ilmoitettiin vain elämäntietä (syntyneet, vihityt, kuolleet) ja jumalanpalvelukset, Kaupunkiuutisten ilmoituksessa srk:n tapahtumia laajemminkin. Seurakunnan ilmoitus oli myös kerran kuussa ilmestyvässä Hattulaan.fi -lehdessä. Seurakunnan kausitiedote ilmestyi kertomusvuonna neljästi (kevä-, kesä-, syys- ja talviesite), jakelu joka kotiin (jos mainoskieltoa ei ole) postin kautta, kuitenkin postinumeroalueella 13500 vapaaehtoisvoimin.

Verkkosivusto www.hattulanseurakunta.fi toimi Kirkon tiedotuskeskuksen koordinoimalla Lukkari-julkaisualustalla, mikä vähensi merkittävästi tiedotuksen kuluja aikaisempiin vuosiin verrattuna. Myös painetun median puolella painatusten ja ilmoitusten kulut vähenivät edellisestä vuodesta, vaikka siltä osin budjetti ylittyikin – adventin ja joulun ajan kuluja oli ilmeisesti ollut vaikea arvioida jo budjettia tehtäessä ja oli myös kertomusvuoden lopulla, niin ettei lisätalousarvion tekeminen ollut enää mahdollista, kun menojen määrä kävi ilmeiseksi.

Verkkosivujen lisäksi seurakunnalla on omat Facebook-sivut. Erityisesti viimeksi mainittuja päivittivät useat työntekijät, vaikkakin melko epäsäännöllisesti. Kaikilla kirkkoilla on ulkoilmoitustaulut.

ARVIOINTI: Tiedotus toteutui pääpiirteissään suunnitellulla tavalla, vaikka lehti-ilmoitusten budjetti ylittyi eikä digitaalisen median mahdollisuuksia saatu hyödynnettyä täysimääräisesti. Työntekijävaihdokset heijastuivat tiedotukseen. Tiedotusryhmä ei kokoontunut. Tulevina vuosina on arvioitava uudelleen lehti-ilmoitusten merkitys seurakunnan tiedotuksessa.

Tiedotus ja viestintä	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-4 218,60	4 218,60	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	45 080	-2 500	42 580	46 930,88	-4 350,88	110,2
Toimintakate 1 (ulkoinen)	45 080	-2 500	42 580	42 712,28	-132,28	100,3
Toimintakulut (sisäiset)	171		171		171,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	45 251	-2 500	42 751	42 712,28	38,72	99,9
Sisäiset vyörytyserät	20 083		20 083	14 307,25	5 775,75	71,2
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	65 334	-2 500	62 834	57 019,53	5 814,47	90,7

Musiikkityö

Musiikkityön tavoitteena on luoda yhteyttä, julistaa ilosanomaa ja lohduttaa musiikin avulla sekä tarjota seurakuntalaisille mahdollisuuksia osallistua yhteiseen toimintaan laulaen, soittaen ja hiljentyen musiikin äärellä. Kaikessa musiikkitoiminnassa on mukana myös musiikkikasvatuksellinen näkökulma. Musiikkityö vastaa musiikkiryhmien toiminnan ja musiikkitilaisuuksien järjestämisestä seurakunnassa.

Vuoden 2017 aikana seurakunnassa järjestettiin 52 (50/2016) kaikille avointa musiikkitilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 3427 (3215/2016) seurakuntalaista. Musiikkitilaisuuksista 20 (21/2016) oli diakoniatyön kahvilatoimintaan liittyviä Virsivarti-yhteislauluhetkiä Punojanportissa. Seurakunnan musiikkiryhmissä oli yhteensä 52 laulajaa (55/2016): Pyhän Ristin kuorossa 33 (36/2016), Eloisissa 10 (10/2016) ja Hattulan Kirkkolaulajissa 9 (9/2016). Keskiaikaisessa kelloyhtyeessä oli 5 (3/2016) soittajaa.

Hattulan Pyhän Ristin kuoro ry:lle annettiin vuosittainen toiminta-avustus ja Urkurakentamo Martti Porthan Oy huolsi Hattulan kirkon urut vuosihuoltosopimuksen mukaisesti.

ERITYISTÄ

Pyhän Ristin kuorolaiset osallistuivat toukokuussa Helsingissä pidetyille valtakunnallisille Kirkon Musiikkijuhlille. Hattulan kirkon "Suomi 100 v. ja reformaatio 500 v." -juhlakonsertissa oli marraskuussa 582 kuulijaa, kun Jorma Hynninen lauloi suomalaista musiikkia ja Matti Oikarisen johtama suurkuoro Viernen Juhlamessun. Pianoa ja urkuja konsertissa soitti Ilpo Laspas.

ARVIOINTI

Musiikkityön tavoitteet ovat toteutuneet, kun lauluin ja soitoin on luotu yhteyttä, julistettu ilosanomaa ja lohdutettu murheellisia. Kaikessa musiikkitoiminnassa on ollut mukana myös musiikkikasvatuksellinen näkökulma. Soitinyhteytoiminnan kehittämistä on suunniteltu ja tämä jatkuu edelleen. Marraskuun juhlakonsertista saadun palautteen pohjalta on kehitelty päivämusiikkeja, joissa musiikin kanssa vuorottelee luettu sana.

Musiikkityö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 300		-1 300	-3 728,58	2 428,58	286,8
Toimintakulut (ulkoiset)	42 500	-1 800	40 700	41 287,07	-587,07	101,4
Toimintakate 1 (ulkoinen)	41 200	-1 800	39 400	37 558,49	1 841,51	95,3
Toimintakulut (sisäiset)	27 453		27 453	17 242,42	10 210,58	62,8
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	68 653	-1 800	66 853	54 800,91	12 052,09	82,0
Sisäiset vyörytyserät	18 354		18 354	18 446,83	-92,83	100,5
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	87 007	-1 800	85 207	73 247,74	11 959,26	86,0

Päiväkerho

Päiväkerhotyö on kasteopetusta. Sen tavoitteena on oppia kristillistä uskoa, rukousta ja Raamattua. Päiväkerhotyö tukee kotien kristillistä kasvatusta ja seurakuntayhteyttä.

Seurakunnassa on toiminut 7 päiväkerhoryhmää. Kerhot kokoontuivat kahdesti viikossa 2,5 tuntia kerrallaan. Päiväkerholaisia oli keväällä 34, syksyllä 27 (vuonna 2016 34/38). Päiväkerhotyössä toteutettiin myös retkipäivät Tömäjärvelle ja jouluaskarteluilta. Kasvatuskeskusteluja vanhempien kanssa pidettiin suunnitellusti.

ARVIOINTIA: Toiminta on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatuksen tiimi on sairastapauksissa hyvin haavoittuvainen, koska sopivia sijaisia ei ole saatavissa. Lapsityön pappi ja vahtimestari ovat tuuranneet tarvittaessa.

Päiväkerho	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 000		-1 000	-1 689,24	689,24	168,9
Toimintakulut (ulkoiset)	90 950	2 150	93 100	91 272,60	1 827,40	98,0
Toimintakate 1 (ulkoinen)	89 950	2 150	92 100	89 583,36	2 516,64	97,3
Toimintakulut (sisäiset)	18 541		18 541	3 757,07	14 783,93	20,3
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	108 491	2 150	110 641	93 340,43	17 300,57	84,4
Sisäiset vyörytyserät	40 071		40 071	31 599,03	8 471,97	78,9
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	148 562	2 150	150 712	124 939,46	25 772,54	82,9

Pyhäkoulutyö

Pyhäkoulu- ja pikkulapsityön tehtävänä on kertoa lapsille rakastavasta Jumalasta, rakentaa seurakuntayhteyttä ja tehdä lapsille jumalanpalveluselämää tutuksi.

Syntymäpäivätervehdys lähetettiin jokaiselle vuoden aikana 1–4 -vuotta täyttäneelle. 5-vuotiaille pidettiin lokakuussa syntymäpäiväjuhla Hattulan kirkossa, paikalla 108 henkeä. Taika-Petteri esiintyi ja syntymäpäiväsankarit saivat Lapsen Raamatun.

Perhekerkkoja pidettiin myös Puuhiksella. Keväällä toteutettiin sylikirkko ja syksyllä nallekirkko. Osallistujia oli vähän, mutta he olivat tyytyväisiä.

ARVIOINTI: Toiminta toteutui suunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta pyhäkouluja, joita ei pidetty.

Pyhäkoulutyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-6,24	6,24	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	8 170	750	8 920	8 704,45	215,55	97,6
Toimintakate 1 (ulkoinen)	8 170	750	8 920	8 698,21	221,79	97,5
Toimintakulut (sisäiset)	285		285		285,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	8 455	750	9 205	8 698,21	506,79	94,5
Sisäiset vyörytyserät	3 640		3 640	2 735,75	904,25	75,2
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	12 095	750	12 845	11 433,96	1 411,04	89,0

Muu lapsi- ja nuorisotyö

Tavoitteena on kohdata seurakunnan päiväkerhotyön ulkopuolella olevia lapsia ja tukea lapsiperheitä arjessa ja kristillisessä kasvatuksessa.

Perhekerho kokoontui Puuhiksella maanantaisin. Keväällä perhekerhoon osallistui 14 aikuista ja 25 lasta. syksyllä 20 aikuista ja 31 lasta (vuonna 2016 27/43 ja 22/36). Perhekerho teki retken toukokuussa Korkeasaareen.

Päiväkodeissa käytiin säännöllisesti pitämässä uskontohetkiä. Hetkiä pidettiin 38 päiväkotiryhmälle, kolme kertaa joka ryhmälle. Kunnan varhaiskasvatuksen väkeä tavoitettiin myös pääsiäisen lastenkirkoissa.

Toukokuussa pidettiin yhdessä nuorisotyön kanssa eskarilaisille Pyhän Ristin kirkkoseikkailu, johon osallistui 8 ryhmää (106 henkeä). Ekaluokkalaiset siunattiin koulutielle elokuussa Pyhän Ristin kirkossa. Joulukuussa järjestettiin monen vuoden tauon jälkeen joulunukketeatteri Puuhiksella. Nukketeatterin näytöksiin osallistui 314 lasta ja aikuista päiväkodeista, päiväkerhoista ja perhekerhosta.

ERITYISTÄ: Hattulan kunnan uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa ”Lapsi mielessä” (2017) mainitaan yhteistyö seurakunnan kanssa: ”Evankelis-luterilainen seurakunta järjestää erilaisia tapahtumia, joihin varhaiskasvatuksesta osallistutaan lasten katsomusten mukaisesti.”

ARVIOINTI: Toiminta on toteutunut suurin piirtein suunnitelman mukaisesti. Päiväkodeissa kohdataan lähes kaikki Hattulan alle kouluikäiset lapset. Seurakunta on kunnan varhaiskasvatuksessa odotettu ja arvostettu kumppani.

Yhteistyökumppaneiden suhteen on todettava, että kunnallinen perhepäivähoito on vähentynyt merkittävästi. Perhepäivähoidon ryhmillä on mahdollisuus osallistua päiväkotien seurakuntatuokioihin. Lisäksi kuluneena vuonna alle kouluikäisten parissa toimivien tahojen yhteistä ALKU-ryhmää ei ole ollut.

Muu lapsi- ja nuortyo	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-200		-200	-12,48	-187,52	6,2
Toimintakulut (ulkoiset)	33 100		33 100	31 019,62	2 080,38	93,7
Toimintakate 1 (ulkoinen)	32 900		32 900	31 007,14	1 892,86	94,2
Toimintakulut (sisäiset)				484,02	-484,02	0,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	32 900		32 900	31 491,16	1 408,84	95,7
Sisäiset vyörytyserät	14 656		14 656	11 186,18	3 469,82	76,3
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	47 556		47 556	42 677,34	4 878,66	89,7

Varhaisnuorisotyö

Varhaisnuorisotyö on suunnattu 7–14 vuotiaille tytöille ja pojille. Keskeisenä ajatuksena on toteuttaa kaikille avointa, helposti lähestyttävää ja jokaisen huomioonottavaa kristillistä sanomaa välittävää toimintaa.

Avoin kerhotoiminta

Avoimien ovien toiminta 4.–6. luokkalaisille eli MiniHuulis oli avoinna vuoden aikana 25 kertaa (20/2016) ja kävijöitä oli yhteensä 477 (341/2016). Uusia apuohjaajia tilalle koulutettiin syksyllä viisi (3/2016). Minihuulisohjaajille järjestettiin yhdessä huulisohjaajien kanssa keväällä kiitosretki keilaamaan Tiiriön Fifth Avenuelle ja jouluna kiitoshetki Huiliksella.

Leiritoiminta

Kesällä järjestettiin kaksi leiriä 1–3 luokkalaisille ja yksi 4–6 luokkalaisille. Leireille osallistui yhteensä 74 lasta. Syksyllä järjestettiin yksi leiri 1–3 luokkalaisille ja yksi leiri 4–6 luokkalaisille, ja leiripaikat täyttyivät kaikki, eli syksyn leireillä yhteensä 50 osallistujaa.

Tapahtumat

10 synttäreitä saapui juhlimaan Hattulan kirkkoon 60 lasta. Prosentuaalisesti se oli 64% ikäluokasta (70%/2016, 66%/2015, 66%/2014)

Vuonna 2017 toista kertaa järjestetty lasten joulupajapäivä täyttyi sekin osallistujista, eli mukana oli 30 askartelijaa.

ARVIOINTI

Alun perin syksyn lastenleirejä ei ollut tarkoitus järjestää Tömäjärven remontin takia, mutta koska remontti peruuntui, pystyttiin leirit järjestämään. Leirejä ei oltu varattu budjettiin, joten budjetissa pientä ylitystä leirien työntekijöiden, isosten ja tarvikkeiden takia. Leirien suosio ei laannu ja paikat täyttyvät nopeasti. Syksyn leirien osalta tuli palautetta, että olisi järjestettävä enemmän leirejä, jotta kaikki halukkaat pääsisivät mukaan. Käytännössä kuitenkin se on melko mahdotonta työntekijöiden, rahallisten resurssien, Tömäjärven kapasiteetin ja viikkotoiminnan pyörittämisen takia. Yksi ratkaisu voisi olla yksittäiset toimintapäivät Joulupajapäivän tapaan.

Varhaisnuorisotyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-900		-900	-1 660,99	760,99	184,6
Toimintakulut (ulkoiset)	41 070	650	41 720	43 881,46	-2 161,46	105,2
Toimintakate 1 (ulkoinen)	40 170	650	40 820	42 220,47	-1 400,47	103,4
Toimintakulut (sisäiset)	22 739		22 739		22 739,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	62 909	650	63 559	42 220,47	21 338,53	66,4
Sisäiset vyörytyserät	17 895		17 895	14 554,09	3 340,91	81,3
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	80 804	650	81 454	56 774,56	24 679,44	69,7

Koulu- ja oppilaitostyö

Koulu- ja oppilaitostyössä jalkaudutaan lasten ja nuorten omaan ympäristöön. Seurakuntaa ja uskoa tuodaan näkyväksi heidän arjessaan.

Alakouluilla pidettiin yhteensä 14 hartautta (17/2016, 10/2015).

Parolan yhteiskoululla ja lukiossa pidettiin viikoittaiset aamunavaukset.

Vuoden aikana koulut kokoontuivat seuraaviin jumalanpalveluksiin: Juteinin ja Parolan koulun yhteinen pääsiäiskirkko, Pekolan koulun kevätkirkko, Parolan yhteiskoulun ja lukion koulun-aloituskirkko ja joulukirkko ja Juteinin ja Nihattulan koulujen yhteinen joulukirkko.

ALAKOULU

Alakouluilla järjestettiin kaksi koulukonserttia, joissa esiintyi Pieni Suuri Seikkailu. Toinen konserteista pidettiin Juteinin koululla, toinen Parolan koulussa.

Juteinin koulun kuudennen luokan leirikoulu sekä Parolan koulun ykkösluokkalaisten leirikoulupäivä järjestettiin Tömäjärvellä yhdessä seurakunnan kanssa.

Seurakunta osallistui kaikille kuntalaisille suunnattuihin Eskarista ekaluokalle -tapahtumaan ja 4. luokkalaisten Tukipuu-vanhempainiltaan.

KiVa-koulu on kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma. KiVa-tunnit pidetään yhdessä kuraattorin kanssa ja vuonna 2017 tunteja pidettiin seurakunnan ollessa mukana seuraavasti: Lepaan koulussa 2. luokkalaisille 5 krt ja 5–6. luokkalaisille 5 kertaa, Parolan koulun ykkösluokkalaisille kymmenen kertaa ja Juteinin koulun ykkösluokkalaisille 12 kertaa.

YHTEISKOULU

Seiskapäivät kokosivat kaikki 7. luokkalaiset ryhmäytymään Tömäjärvelle. Seurakunta osallistui myös seiskojen ja vanhempien yhteiseen vanhempainiltaan.

Seurakunta osallistui 8. luokkalaisten ja 9. luokkalaisten teemapäiviin. Koulupäivystys toteutui yhteensä kuusi kertaa. Pääsiäisen alla seurakunta järjesti yhdessä uskonnonopetuksen kanssa jo perinteeksi tulleen pääsiäismunan maalauskilpailun, johon kuuluu osana pääsiäishartaus.

HAMK

Lepaan yksikössä pappi osallistui syksyllä opiskeluhyvinvointiryhmään. Lepaan yksikössä pidettiin jouluhartaus.

ARVIOINTI

Yhteistyö koulujen kanssa on luontevaa ja olemme aina tervetulleita. Kysyntää toiminnalle kouluilla on jatkuvasti ja kaikkiin käynti- ja yhteistyöpyyntöihin ei aina pystytä vastaamaan, koska työtekijäresurssit ovat rajalliset.

Koulu ja oppilaitostyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-96,72	96,72	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	31 030		31 030	32 054,66	-1 024,66	103,3
Toimintakate 1 (ulkoinen)	31 030		31 030	31 957,94	-927,94	103,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	31 030		31 030	31 957,94	-927,94	103,0
Sisäiset vyörytyserät	13 824		13 824	11 278,10	2 545,90	81,6
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	44 854		44 854	43 236,04	1 617,96	96,4

Rippikoulutyö

Rippikouluja järjestettiin viisi, jotka kaikki pidettiin Tömäjärven leirikeskuksessa. Hiihtolomaviikolla oli yksi leiri ja kesällä neljä leiriä. Kuhunkin rippikouluun sisältyi viikonloppujakso kevään aikana. Leireille osallistui 92 (95/2016). nuorta. Muualla, kuin oman seurakunnan rippikoulussa käyneitä oli 10 (10/2016). Aikuisrippikoulun kävi 1 (2/2016). Päivärippikoulua ei ollut tänä vuonna. Kaikkiaan rippikoulun käyneitä oli 103 (107/2016).

Rippikoulusuunnitelman "Elämä-usko-rukous" aloitusjakso toteutettiin ryhmittäin tutustumisilloissa Hattulan kirkossa sekä viikonloppuleireillä. Ennakkotunteina pidettiin osa perusjakson opetussisällöistä (jumalanpalvelus-, musiikki-, diakonia- ja lähetystyöopetus). Perusjakson opetusta jatkettiin leireillä, joihin sisältyi myös päätösjakson sisällöt. Kukin rippikoululainen keräsi riparipassiin merkinnät seurakuntaan tutustumiskäynneistä. Tällä tavoin toteutettiin suunnitelmaan kuuluva seurakuntayhteys osuus.

Vanhempain iltoja järjestettiin yksi. Tilaisuudessa esiteltiin koko rippileirin sisältöä ja käytännön elämää. Mukana olivat leirien vetäjät. Konfirmaatiopäivänä vierailtiin niissä kodeissa, joihin kutsuttiin.

Rippileireille pyydettiin yövalvojiksi vanhoja isosia ja ECHO -kansaa.

Rippikouluun 2018 ilmoittautuminen oli lokakuussa. Rippikoulupappi ja nuorisotyönohjaajat kävivät koululla pitämässä infotilaisuuden rippikouluista. Rippikouluikäiset kutsuttiin vanhempineen/ huoltajineen messuun (kaksi vaihtoehtoa). Riparipassi jaettiin ilmoittautumisen yhteydessä nuorille seurakuntaan tutustumista varten.

Tiedotukseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Edellisen vuoden tapaan käytettiin hyväksi seurakunnan nuorten sivustoa ja Facebookia. Vetäjätiimeissä käytetään WhatsAppia.

ARVIOINTI

Tavoitteena ollut kristillisen perustiedon ja kristillisen yleissivistyksen antaminen toteutui. Hyvä yhteishenki leireillä osoitti, että myös kokemuksellinen osuus leireistä oli myönteinen. Oman haasteensa leireille tuo älykännyköiden maailma ja niiden käyttö sivistyneesti.

Rippikoulun oppikirjoina olivat *Ihan sama-* oppikirjat, Raamattu, katekismus, virsikirja ja *Nuoren seurakunnan katekismus*. Käytössä oli ns. oppimispäiväkirjat, jotka koettiin tarpeellisiksi opetuksen onnistumisen kontrolloimiseksi. Oppimispäiväkirjan sai suorittaa suullisesti, kirjallisesti tai WhatsApp viestittelynä. Moni valitsi suullisen vaihtoehdon.

Ns. "vanhojen isojen" toteuttama seikkailupäivä oli jokaisen leirin kohokohta. Sen sijaan noin puoli vuotta kestävää seurakuntaan tutustumisjaksoa tulisi kehittää entistä motivoivammaksi. Samoin yhteistyötä rippikoululaisten perheiden kanssa tulee kehittää tapaamismahdollisuuksia ja tiedotusta lisäämällä. Vanhempien osallistuminen on edellisvuosien tapaan vähäistä rippikoulun yhteydessä järjestettäviin tilanteisiin (jumalanpalvelukset ja vanhempainillat).

Rippikoulutyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-11 170		-11 170	-10 465,25	-704,75	93,7
Toimintakulut (ulkoiset)	134 600		134 600	131 451,07	3 148,93	97,7
Toimintakate 1 (ulkoinen)	123 430		123 430	120 985,82	2 444,18	98,0
Toimintakulut (sisäiset)	42 739		42 739	45 417,57	-2 678,57	106,3
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	166 169		166 169	166 403,39	-234,39	100,1
Sisäiset vyörytyserät	54 987		54 987	57 790,74	-2 803,74	105,1
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	221 156		221 156	224 194,13	-3 038,13	101,4

Nuorisotyö

Nuorisotyön perustoimintamuotoja ovat nuorten avoimet ovet ja isoskoulutus.

Huilis löysi kävijäryhmänsä ja uusia kävijöitä tuli vuoden mittaan koko ajan lisää. Kevät kaudella kävijämäärä keskiarvo 26hlöä/kerta ja syksyllä 13hlöä/kerta. Jaakonkujan tila on edelleen liian pieni toiminnalle ja kävijöiksi valikoituukin siten pieni porukka. Kesän aikana Huiliksella purettiin yksi seinä ja näin saatiin tilasta avarampi ja toimivampi. Tämä aiheutti 800 euron lisäkustannuksen, jota ei oltu otettu huomioon talousarviossa.

Isoskoulutuksen aloitukseen panostettiin erityisesti. Syksyllä kaikki rippikoululaiset ja isoset kutsuttiin Juteinikeskukseen, jossa järjestettiin riparijatksilta ja samalla isoskoulutuksen aloitus. Isoskoulutuksen aloitti 34 henkilöä, joka on 31% ikäluokasta (v.2016/20%).

Isoskoulutus pidettiin syksyllä Juteinikeskuksessa, tilana se todettiin hyväksi ja toistaiseksi isoskoulutus jatkuu siellä. Edelleenkin isoskoulutukseen kaivataan seurakunnan omaa tilaa, tuttua ja turvallista jossa nuoret voivat kokoontua.

Rovastikunnalliset nuorten joululahjavalvojaiset kokosivat vähän osallistujia. Tapahtuman kustannukset ovat suuret, joten tulevalle vuodelle on mietittävä, onko osallistuminen järkevää. Vaihtoehtoisesti voisimme järjestää hattulalaisille nuorille oman joulutapahtuman seurakunnan leirikeskuksessa, esimerkiksi joululeirinä.

Nuorisotyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-149,47	149,47	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	56 870		56 870	57 080,22	-210,22	100,4
Toimintakate 1 (ulkoinen)	56 870		56 870	56 930,75	-60,75	100,1
Toimintakulut (sisäiset)	671		671	20 132,34	-19 461,34	3 000,3
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	57 541		57 541	77 063,09	-19 522,09	133,9
Sisäiset vyörytyserät	25 335		25 335	24 655,74	679,26	97,3
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	82 876		82 876	101 718,83	-18 842,83	122,7

Erityisnuorisotyö

”Rakasta minua eniten silloin kun ansaitseen sitä vähiten”

Kirkon erityisnuorisotyön tehtävä on etsiä ja kohdata niitä nuoria, joiden arjesta puuttuu rakkauden ja välittämisen kokemus. Nuoria autetaan saavuttamaan elämänhallintataitoja sekä löytämään voimavaroja elämään itseltä ja Jumalalta.

Palveluoperaatio Saappaalla oli partioita 20 iltana (4/2016, 19/2015.), joissa tavoitettiin yhteensä 1061 nuorta (350/2016, 772/2015.). Vappuaaton, koulujen lopun, kesäloman lopun, syysloman alun sekä uudenvuoden partioinnit toteutettiin Hämeenlinnassa, jonne Hattulankin nuoret kokoontuvat tällaisina päivinä. Vapaaehtoisia toiminnassa oli yhteensä 57 (45/2016, 45/2015). Heistä aktiivisesti partioiteihin osallistui 23 (9/2016, 13/2015). Marraskuussa järjestettyyn Saappaan vapaaehtoisokoulutukseen osallistui 12 vapaaehtoista.

Nuorten ja heidän perheidensä kanssa oli asiakastapaamisia 8 (2/2016, 5/2015). Lisäksi puhelimitse, sähköpostitse ja muun sähköisen viestinnän (mm. whatsapp, snapchat) kautta kontakteja oli satoja, mutta tilastointi näiden osalta alkaa olla aika mahdoton tehtävä, sillä nuorten käyttämiä kanavia on niin lukuisia ja ne vaihtuvat tiheään tahtiin. Esim. Facebook ei enää tavoita nuoria, mutta sen sijaan aikuisille kohdennettuun viestintään se on hyvä kanava.

Vanhemmuuden tukipuut toimintaa jatkettiin keskittyen koulujen 7–9. luokan oppilaisiin. Kohtasimme lähes kaikki ikäluokan oppilaat eri teemoista järjestettyjen oppituntien puitteissa. Lisäksi Jumalan silmissä kaunis -teemalla tehtiin 7 oppituntivierailua yhteiskoululla.

Pienryhmätoimintaa oli kevätlukukaudella 8 kertaa yhteiskoulun Jopo-luokalle.

Mopopajatoiminta on käynnistynyt yhteistyössä kunnan nuorisotyön sekä Nuori kirkko ry:n moottoripajahankkeen kanssa. Paja on auki torstaisin klo 17–21. Vuoden aikana pajalla oli 284 kävijää. Seurakunnan työntekijä on paikalla joka kolmannella pajakerralla.

ARVIOINTI

Moninainen nuorten pahoinvointi on lisääntynyt myös Hattulan seurakunnan alueella. Tämä näkyy esimerkiksi Saappaan kontaktien määrässä. Nuoret liikkuvat entistä enemmän ja erityisesti lomien alkujen ja loppujen yhteydessä Hattulan nuoret kokoontuvat Hämeenlinnaan. Erityisnuorisotyön erityinen haaste tässä tilanteessa on pystyä jatkuvasti joustamaan ja mukautumaan tilanteiden ja tarpeiden vaatiessa nopeassakin tahdissa. Tässä osaltaan auttaa tiivis yhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa.

Toimistojen sijainti Pappilanniemessä on vaikeuttanut asiakkaiden mahdollisuutta tavoittaa viranhaltijaa muutoin kuin puhelimitse tai sosiaalisen median välityksellä ja mahdolliset tapaamiset

täytyy usein sopia muihin tiloihin aikoihin, jolloin niissä ei ole muuta toimintaa, sillä nuorilla ei aina ole käytettävissä kulkuvälinettä, jolla päästä Pappilanniemeen.

Tätä työtä ei pysty tekemään yksin. Onneksi on olemassa joukko vapaaehtoisia sekä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa tätä työtä saa tehdä. Ilman heidän panostaan suuri osa tehdystä työstä olisi jäänyt toteutumatta.

Erityisnuorisotyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-215,79	215,79	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	40 260	-1 650	38 610	39 249,35	-639,35	101,7
Toimintakate 1 (ulkoinen)	40 260	-1 650	38 610	39 033,56	-423,56	101,1
Toimintakulut (sisäiset)	3 055		3 055	3 293,15	-238,15	107,8
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	43 315	-1 650	41 665	42 326,71	-661,71	101,6
Sisäiset vyörytyserät	17 935		17 935	14 160,69	3 774,31	79,0
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	61 250	-1 650	59 600	56 487,40	3 112,60	94,8

Diakoniatyö

Diakonia ilmenee seurakunnan ja sen jäsenten tekoina apua tarvitseville ja hätää kärsiville. ”Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita muulla tavoin ei auteta” (KJ 4:3).

Diakoniatyö on organisoitu seuraaviin toiminnallisiin työaloihin: päihde-, mielenterveys-, vammais- ja yhteiskunnallinen työ. Se on asiakastyötä, vapaaehtoistoiminnan ohjaamista sekä verkostotyötä ja vaikuttamistoimintaa, jossa on kohdattu erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä yksilöinä, perheinä ja ryhminä. Tarkoituksena on vahvistaa heidän kokemustaan yhteisöllisyydestä. Osallistumalla eläkeläisten kerhoihin, Iloisiin Iltapäiviin, erityisryhmien kirkkopyhiin, retkiin ja leireihin sekä kohtaamisissa vastaanotolla tai kotona, on voinut kokea virkistystä yhdessäolosta ja Jumalan sanasta.

Asiakaskontaktit	2017	2016	2015
vastaanotto	77	65	615
kodeissa	156	155	186
muualla	1514	815	14
yksit. asiakas / vuosi	289	352	179

Asiakaskontakteissa ei ole isoja muutoksia viime vuosiin. Niissä näkyy siirtyminen väistötiloihin. Diakoniatyössä kohdattiin yli 1700 asiakasta vastaanotoilla, kotikäynneillä, laitoksissa ja muualla. Eri tilaisuuksia oli yhteensä 165, joissa osallistujia lähes 4400 henkilöä. Puhelin ja verkkokeskustelut ovat jatkuvasti lisääntyneet. Palvelutalo ja asumisyksiköt ovat tilastoitu kodeiksi. Eniten kohdattiin 40–69 -vuotiaita ja sitä vanhempia henkilöitä, joista yli puolet oli yksin asuvia. Asiakkaista lähes 90 % oli työelämän ulkopuolella (sis. eläkkeellä olevat) ja pääasiallinen syy tapaamiselle oli taloudelliset, asumiseen liittyvät ja terveys ongelmat. Syntymäpäiväkäyntejä tehtiin 82, kaikkien 90 vuotta tai sitä vanhempien luona (74/2016, 69/2015). Onnittelu- ja kutsukortti konserttiin 250 kpl lähetettiin 85-, 80-, 75- ja 70 -vuotiaille ja onnittelukortit 60 ja 40 vuotta täyttävälle.

Avustuskontaktit	2017	2016	2015
vuoden aikana /1x v	647 / 91	931 / 168	720 / 108
päätöksiä/kielteinen	84 / 1	138 / 3	100 / 4
avustus joulukuussa	58	92	50
käytetty €	11.050,53	9.379,95	7.784,33

Diakonia-avustuksiin käytettiin useilta yksityishenkilöiltä ja yhteisöiltä (Pyhän Henrikin Suurpriorion Länsi-Suomen komentajakunta 750 €) saadut lahjoitukset, edellisenä vuonna hankitut S-lahjakortit ja talousarviorahat. S-lahjakortteja jäi tästä syystä vuodelle 2018 käytettäväksi. Tukikummit ry:ltä saatiin kaksi myönteistä avustuspäätöstä yhteensä 1700€. Lähiötuvalla jaettiin 51 päivänä kaupoista saatua elintarvikkeita 1442 kassia, keskimäärin hakijoita oli 28 hlöä/kerta. EU-ruoan jakelu toteutettiin kuukausittain Hattulan Helluntaiseurakunnan Kotikirkon tiloissa. Lisäksi EU-kasseja jaettiin diakoniatoimistolta, Lähiötuvalla ja sosiaalitoimiston kautta. Yhteensä kasseja jaettiin 604 (yhteensä 4.528,92 kg elintarvikkeita) noin 255 henkilölle. Parolan Lions Club järjesti yhdessä K-kauppiaan kanssa elintarvike- ja tavarakeräyksen, jotka jaettiin vähävaraisten joululilaksi 60 talouteen.

Lammin Säästöpankin kanssa järjestettiin Joulupuu-keräys, jonka kautta saatiin joululahjoja 13 lapsiperheeseen. Yleisesti voi todeta, että ihmisillä on tahto auttaa lähimmäisiään erityisesti joulun alla.

Ryhmätoimintoja ovat Ystäväpiiri Lapaalla, Valtee-Salimäenpiiri, Kirjoittajapiiri kevätkaudella, kehitysvammaisille Kulmakerho Säpinässä ja Keva-kerho Huiliksella (ohjaajina toimivat isoskoulutuksen käyneet nuoret). Yhteistyössä Lähiötuvan kanssa organisoitiin kasvimaatoimintaa ja tehtiin retket Ahorantaan keväällä ja syksyllä. Keväällä toteutettiin retki Forssaan ja Tammelaan yhteistyössä Eläkeliiton kanssa sekä Juteinikodin asukkaiden kanssa Tömäjärvelle. Syksyllä järjestettiin retket Apilan kuntoutuskeskukseen Kangasalle ja Vanhustenviikon päätapahtumaan Hämeenlinnaan. Lisäksi muutamia osallistujia oli rovastikunnallisissa kirkkopyhissä Poltinaholla ja leirillä Loimalahdessa. Hartauksia pidettiin säännöllisesti Juttutuvalla ja Kissankellossa. Yhteistyössä kunnan ja SPR:n kanssa järjestettiin Iloiset Iltapäivät, Virkistyspäivä Tömäjärvellä ja Wanhan ajan Kuusijuhla Kotikirkossa. Alueen eri omaishoitaja toimintaa järjestävien yhdistysten kanssa toteutettiin yhdessä luentotilaisuuksia ajankohtaisten asioiden teemoilla ja oltiin mukana Hattula-päivien toritapahtumassa.

UUTTA:

Diakoniatyön vastaanottoja on pidetty Huiliksella, toiminta säännöllistyi syykaudella.

EI TOTEUTUNUT:

Retkelle Kirkkopäiville ja Lähetysjuhlille Turkuun ei tullut osallistujia. Virkistyspäivää Tömäjärvellä ei toteutettu remonttisuunnitelmien takia, vaikka se ei vielä toteutunut.

ERITYISTÄ:

Toinen viranhaltija oli alkuvuodesta kolme kuukautta vuorotteluvapaalla (sijainen) ja säästövapaalla 55 päivää loppukesästä ja alkusyksystä. Syksyllä aloitti uusi kappalainen työssään. Vuosi 2017 oli ensimmäinen vuosi, jolloin tilastointi tapahtui reaaliajassa suoraan kirkkohallitukseen. Katrina-ohjelmasta tietojen siirtyminen kirkkohallitukseen ei ole toiminut kaikilta osin, jonka takia luvut eivät ole verrannollisia edellisiin vuosiin. Vuoden alusta seurakunta liittyi Kipaan, mikä muutti toimintoja ja laskujen hyväksynnän käytäntöjä.

ARVIOINTI:

Toiminnot ja tavoitteet on pystytty toteuttamaan toimintasuunnitelman mukaan talousarvion raameissa. Yhteistyötä on tehty eri toimijoiden kanssa. Vapaaehtoistoimintaan on saatu uusia toimijoita. Yhteinen Lähimmäis- ja ystäväryhmätoiminta SPR:n kanssa mahdollistaa monien

toimintojen toteuttamisen näillä henkilöresursseilla. Vanhenevan väestön määrä kasvaa vuosittain huomattavasti (elinikä pidentynyt ja ikäluokat suurempia). Väistötiloissa toimiminen on näivettänyt osallistujien määrää tilaisuuksissa. Tiloissa (maksimi 40 hlöä, tarve 60–80 hlölle) ei voida järjestää kovin suurelle joukolle tilaisuuksia ja samalla äänieristyksen puute aiheuttaa ongelmia erityisesti kirkkoherranviraston ja taloustoimiston henkilöstölle ja asiakkaille. Yksityisyyden suoja puuttuu asiakkaiden kohtaamisessa ja puhelinkeskusteluissa, kun toimitaan jaetussa toimistotilassa. Lisäksi Pappilanniemen saavutettavuus ei ole parantunut. Tästä syystä on tehty kotikäyntejä ja kohdattu asiakkaita esim. kodeissa, Kotikirkolla, Lähiötuvalla ja Juttutuvalla ja loppuvuodesta Huiliksella.

Diakonia	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-10 600		-10 600	-7 031,27	-3 568,73	66,3
Toimintakulut (ulkoiset)	90 000	2 400	92 400	93 408,80	-1 008,80	101,1
Toimintakate 1 (ulkoinen)	79 400	2 400	81 800	86 377,53	-4 577,53	105,6
Toimintakulut (sisäiset)	10 192		10 192	2 618,84	7 573,16	25,7
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	89 592	2 400	91 992	88 996,37	2 995,63	96,7
Sisäiset vyörytyserät	35 369		35 369	30 881,82	4 487,18	87,3
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	124 961	2 400	127 361	119 878,19	7 482,81	94,1

Sairaalasielunhoito

Tavoitteen mukaisesti osallistuttiin sairaalasielunhoitotyön yhteistyöhön maksamalla seurakunnan jäsenmäärään suhteutetut osuudet toiminnan järjestäjille. Hämeenlinna-Vanajan seurakunta organisoii toiminnan keskussairaalassa ja Koivikkokodissa, Hattulan kunnan alueella oleviin laitoksiin toiminta ei ulotu. Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan sairaalasielunhoitotyön yhteisjohtokunnan varsinaiseksi jäseneksi vuosiksi 2017–2018 on valittu Taina Heikkilä ja varajäseneksi Leila Ylitalo.

Vuoden 2017 alusta lähtien kehitysvammaistyö on hoidettu yhteistyössä Kanta- ja Päijät-Hämeen seurakuntien kanssa. Lisäksi tarvittaessa osallistutaan Kuopion seurakuntayhtymän organisoiman Niuvanniemen oikeuspsykiatrisessa sairaalassa toteutettavan sairaalasielunhoidon kustannuksiin Hattulan seurakunnan alueella asuvien potilaiden hoitopäivien suhteessa.

Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan alueelliseen henkisen huollon toimintaan osallistui kaksi viranhaltijaa.

Sairaalasielunhoito	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintakulut (ulkoiset)	7 500		7 500	5 230,51	2 269,49	69,7
Toimintakate 1 (ulkoinen)	7 500		7 500	5 230,51	2 269,49	69,7
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	7 500		7 500	5 230,51	2 269,49	69,7
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	7 500		7 500	5 230,51	2 269,49	69,7

Palveleva puhelin

Palveleva puhelin on yksi kirkon sielunhoitotyön muodoista ja se on määritelty myös henkiseksi diakoniaksi. Hattulan seurakunta on tehnyt sopimuksen Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanssa. Palvelevan puhelimen paikallisesta organisoimisesta ja järjestämisestä vastaa

Hämeenlinna-Vanajan seurakunta ja sopimuksen hyväksyneet seurakunnat osallistuvat toiminnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä aiheutuviin kuluihin seurakuntien jäsenmäärän suhteessa. Hattulan osuus vuonna 2017 oli 990,00 €.

Palveleva puhelin	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintakulut (ulkoiset)	1 000		1 000	990,00	10,00	99,0
Toimintakate 1 (ulkoinen)	1 000		1 000	990,00	10,00	99,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1 000		1 000	990,00	10,00	99,0
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	1 000		1 000	990,00	10,00	99,0

Sielunhoito

Sielunhoidollinen ulottuvuus on osa seurakunnan perustehtävää ja on usein mukana työntekijöiden ja seurakuntalaisten kohtaamisissa. Näin on erityisesti diakoniatyöntekijöiden ja pappien virkatehtävissä sekä monta kertaa myös nuorisotyön tilanteissa. Sielunhoidon hyvä toteuttaminen edellyttää sekä hallinnon tukea aikaresurssien jakamisessa, että työntekijöiden oman ammatillisuuden vaalimista ja kehittämistä. Sielunhoidolliseen näkökulmaan tulee kiinnittää huomiota myös kaikessa seurakunnan asiakaspalvelutyössä, koska tehtävänimikkeestä riippumatta jokainen seurakunnan työntekijä edustaa omassa tehtävässään seurakuntaa.

Vuonna 2017 pidettiin sururyhmä, johon osallistui työntekijöiden lisäksi neljä henkilöä. Ennen pyhäinpäivää järjestettiin jo perinteeksi muodostunut kaikille avoin muistojen ilta, johon kutsuttiin erityisesti läheisensä menettäneitä.

Sielunhoito	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-9,60	9,60	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	31 090	1 500	32 590	32 146,55	443,45	98,6
Toimintakate 1 (ulkoinen)	31 090	1 500	32 590	32 136,95	453,05	98,6
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	31 090	1 500	32 590	32 136,95	453,05	98,6
Sisäiset vyörytyserät	13 850		13 850	11 471,91	2 378,09	82,8
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	44 940	1 500	46 440	43 608,86	2 831,14	93,9

Lähetystyö

Lähetystyö on Kristuksen antaman lähetystehtävän toteuttamista omassa seurakunnassa. Se ymmärretään seurakunnan yhteiseksi, kaikki työalat läpäiseväksi toiminnaksi.

Varainkeruuta lähetystyön toteuttamiseksi ulkomailla toteutettiin mm. keräämällä kolehteja ja järjestämällä eri tilaisuuksiin tarjoiluja, joissa oli vapaaehtoinen maksu. Määrärahojen turvin järjestettiin lähetysaiheinen koko perheen konsertti. Uudet nimikkolähetit vierailivat seurakunnassamme elokuussa. Nimikkolähettejä muistettiin usein jumalanpalvelusten esirukouksissa, ja lähetystyöstä vastaava työntekijä piti heihin yhteyttä mm. sähköpostitse.

Lähetystyön vastuuryhmä kokoontui keväällä ja syksyllä. Se valmisti lähetystyön tilaisuuksia kuten pääsiäisyön ateriala, syyskuussa pidettyä konserttia ("Tarinasafari", tuottajana Suomen

Lähetysseura ja esiintyjänä Jukka Salminen), myyjäispöytää "adventin avoimiin oviin" Pappilan-niemessä sekä Tuomaan lyhtykirkon iltaa. Kesän kirkkokahvituksesta Viljamakasiinissa Pyhän ristin kirkon jumalanpalvelusten jälkeen huolehtivat eri kyläyhdistysten ja järjestöjen vapaaehtoiset.

Kauneimmat joululaulut -tilaisuuksia järjestettiin seitsemän, kolehtikohteena syrjäytymisvaarassa olevat nuoret kehitysmaissa (Suomen Lähetysseuran joulukeräys). Safarikuoro konsertoi heinäkuussa Pyhän Ristin kirkossa.

Seurakuntamme nimikkolähetteinä vuonna 2017 olivat Anni ja Heikki Takko (SLS / Senegal) sekä Teija Greed (SEKL / raamatunkäännöstyö Venäjän vähemmistökielille).

Nimikkokohteina olivat Ebenezer-raamattukoulu Nepalissa (SLS), Namibian ev.-lut. kirkon diakonien koulutus papeiksi (SLS, vapaaehtoisen kannatuksen pohjalta), Lähi-idän raamattutyö (SPS), koulutyö Bangladeshissa (ELK), SAT-7:n televisio-ohjelmat Lähi-idässä (SanSa) sekä Eeva-Liisa ja Rauno Rantasuomelan työ Angolan ev.-lut. kirkossa (sopimus ELY:n kanssa, kyseessä SLS:n työntekijät) ja Katalinan lähetyspiirin kummikohteena tyttöjen koulutuksen tukeminen Mauritaniassa.

Kertomusvuoden lopulla ilmeni tarve tarkistaa nimikkokohteita, erityisesti Namibian osalta. Ilmeni, että diakonien koulutus papeiksi oli päättynyt Namibian ev.lut. kirkossa vuosia sitten, eikä uutta vastaavaa koulutusta ole näköpiirissä. Tarkoitukseen kerättyjä kolehteja oli tilittämättä, minkä vuoksi kirkkoneuvosto päätti joulukuussa, että varat tilitetään SLS:n kautta Namibiaan muuhun kohteeseen, ja antoi samalla ohjeen, miten lähetystyön hyväksi tarkemmin määrittelemätön vapaaehtoinen lähetyskannatus toistaiseksi kohdennetaan.

ARVIOINTI

Hyviksi koettuja toimintamuotoja jatkettiin. Lähetystyön vastuuryhmä jatkoi entisellä kokoonpanolla. Konsertit ja joululaulutilaisuudet toteutuivat suunnitellusti, joskin yleisömenestys oli hyvin vaihteleva. Esirukous nimikkolähetien puolesta on löytänyt paikkansa seurakunnan jumalanpalveluselämässä, mutta laajemmin tietoisuus lähetystyöstä koko seurakunnan yhteisenä asiana on heikkoa. Rippikouluopetuksessa lähetystyö kuitenkin huomioidaan.

Osa nimikkokohteista on sellaisia, joista on vaikea saada ajankohtaista tietoa. Nimikkosopimusten kokonaisuutta on edelleen arvioitava.

Lähetystyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)				-25,15	25,15	0,0
Toimintakulut (ulkoiset)	49 000		49 000	47 923,56	1 076,44	97,8
Toimintakate 1 (ulkoinen)	49 000		49 000	47 898,41	1 101,59	97,8
Toimintakulut (sisäiset)	3 388		3 388		3 388,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	52 388		52 388	47 898,41	4 489,59	91,4
Sisäiset vyörytyserät	21 829		21 829	14 070,14	7 758,86	64,5
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	74 217		74 217	61 968,55	12 248,45	83,5

Kansainvälinen diakoniatyö

Kansainvälinen diakoniatyö tulee seurakuntalaiselle todeksi erilaisten keräysten ja tempausten kautta. Suurin vuosittainen keräys on valtakunnallinen Yhteisvastuukeräys. Seurakuntalaiset toimivat osallistumalla tapahtumiin, valmistamalla ja tekemällä myyntituotteita, rukoilemalla myös kaukaisten lähimmäistemme puolesta.

Säännöllinen toiminta:

Maanantaipiiri kokoontui maanantaisin kevät ja syyskaudella sekä kesällä kaksi kertaa. Kevät-, kesä- ja talvikahvilat sekä konserttitoimintaa toteutettiin yhteistyössä musiikkityön kanssa. Vapaaehtoiset kahvimaksut ja kolehdit ohjattiin Kirkon Ulkomaanavun kautta eri kohteisiin. Rippikouluun liittyvät diakoniakasvatustunnit toteutettiin perinteisesti yhdessä lähetystyön kanssa. Yhteisvastuu keräys 2017 aloitettiin perinteisesti kynttilänpäivänä. Yhteisvastuukeräyksen tuotto oli 5.439,38€ (v. 2016 tuotto 6.382,10€), joka on 0,69€ / jäsen (v.2016 0,80€ / jäsen). Kirkon Ulkomaanavun talousarvioavustus pidettiin edellisen vuoden tasolla (10.000€). Rippikoululaiset valitsivat lääkkeet ja puhtaan veden Toisenlaiseksi Lahjaksi pullokolehtinsa kohteiksi.

Muuta tapahtumaa:

Yhteistyössä eri työmuotojen kanssa toteutettiin Adventin avoimet ovet tapahtuma, jonka yhteydessä oli diakonian ja lähetystyön pienimuotoiset myyjäiset. Kirkonmäen laskiaiseen osallistui 180 henkilöä (250/2016). Reformaation juhlapäivänä 31.10.2017 tehtiin ekumeeninen seurakuntaretki Athos-Säätiön luostarikeskus Panagiaan Lammille. Mukana oli 50 retkeläistä. Helmipiiri kokoontui vuoden aikana kolme kertaa.

Erityistä

Helmipiiri kokosi Hattulan kirjastoon Helmi-ikoninäyttelyn: "100 ikonia 100 rukousta" 11.12.2017–5.1.2018. Näyttely oli avoinna kirjaston aukioloaikoina kyseisenä ajanjaksona, yhteensä 15 päivää. Esillä oli 100 seurakuntalaisten eri aiheista käsin ompelemaa ikonia 34 eri tekijältä. Valtioneuvoston kanslia liitti "Sata ikonia, sata rukousta, helmi-ikoninäyttelyn" Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden 2017 ohjelmaan. Täten näyttely sai Suomen valtioneuvoston virallisen Suomi 100 statuksen, joka oli esillä koko näyttelyn ajan. Näyttelyyn kävi tutustumassa lähemmäs 1000 henkilöä, vieraskirjaan nimensä laitoi 535 henkilöä.

Viranhaltija oli vuorotteluvapaalla alkuvuonna kolme kuukautta, tuolloin virkaa hoiti sijainen. Tämän lisäksi viranhaltija oli säästövapaalla 55 päivää loppukesästä ja alkusyksystä.

Arviointi

Viranhaltijan poissaoloista huolimatta toimintasuunnitelmaan kirjatut suunnitelmat toteutuivat. Edelleen toimintaa suunniteltaessa olivat tilakysymykset haasteellisia: mitä, missä, milloin ja monelleko henkilölle tapahtuma tai tempaus voidaan järjestää. Tämä vaikutti myös osallistujamääriin. Toki moni aktiivinen seurakuntalainen oli jälleen vuoden vanhempi, joten uusien aktiivisten toimijoiden joukon lisääminen on edelleen suurena haasteena.

Helmi-ikoninäyttely sai suurta kiitosta niin ikonien ompelijoilta ja näyttelyyn ikoninsa lainanneilta, näyttelyvierailta kuin Juteinitalossa työskenteleviltä ja muutoin talossa kävijöiltä.

Kansainvälinen diakoniatyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-5 200		-5 200	-671,05	-4 528,95	12,9
Toimintakulut (ulkoiset)	42 220	2 150	44 370	43 400,92	969,08	97,8
Toimintakate 1 (ulkoinen)	37 020	2 150	39 170	42 729,87	-3 559,87	109,1
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	37 020	2 150	39 170	42 729,87	-3 559,87	109,1
Sisäiset vyörytyserät	16 492		16 492	13 776,42	2 715,58	83,5
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	53 512	2 150	55 662	56 506,29	-844,29	101,5

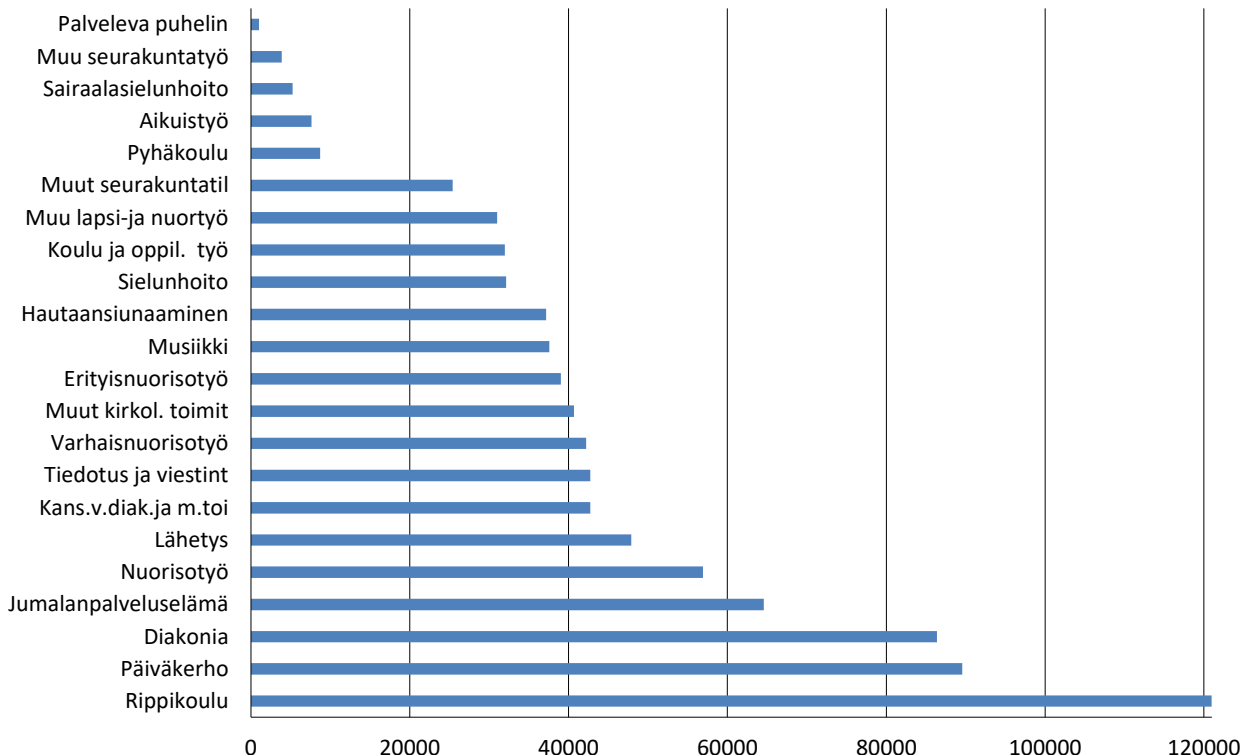
Muu seurakuntatyö

Annettiin vuosittainen avustus Lomakoti Ilonpisara ry:lle ja Renkajärven suojeluyhdistykselle Vuohiniemen rukoushuonetta varten, maksettiin Kirkkopalvelut ry:n ja Hämeen Heimoliiton jäsenmaksut sekä osallistuttiin yhteistyökumppaneiden kanssa seppeleenlaskujen kustannuksiin.

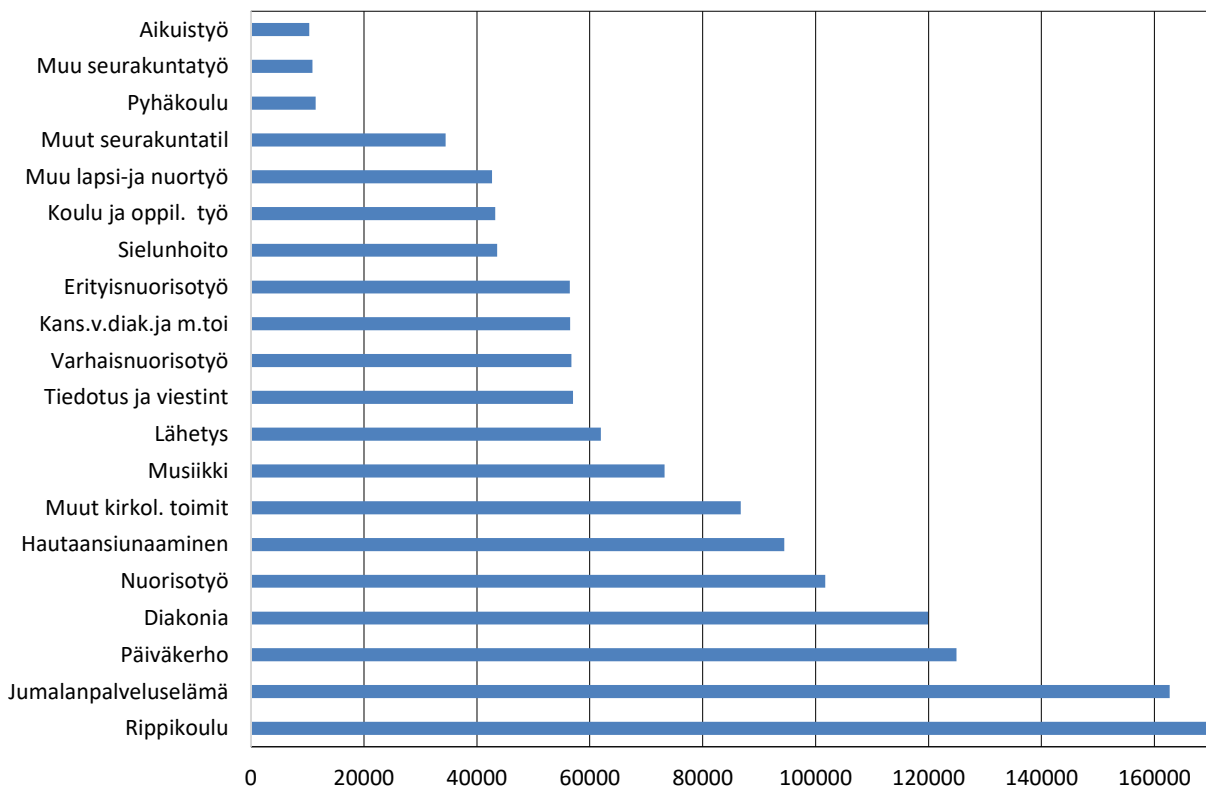
Tyrvännön kirkkopihaan istutettiin Suomi 100 -muistopuuksi jalokuusi ja juhlavuoteen liittyen pidettiin itsenäisyyspäivän aattona hartaushetki Tyrvännön sankarihautausmaalla Hattula-Tyrvännön sotaveteraanien ja reserviläisjärjestöjen kanssa ja jokaiselle sankarihaudalle Tyrvännössä ja Hattulan kirkolla laskettiin pieni havuseppele. Tyrvännön sankarihautausmaalle hankittiin nimitaulu, jossa on siellä lepäävien sankarivainajien nimet. Jouluna muistettiin seurakunnan luottamushenkilöitä, työntekijöitä ja eläkkeelle siirtyneitä työntekijöitä Suomi 100 -mukilla.

Muu seurakuntatyö	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)						
Toimintakulut (ulkoiset)	3 850		3 850	3 884,06	-34,06	100,9
Toimintakate 1 (ulkoinen)	3 850		3 850	3 884,06	-34,06	100,9
Toimintatuotot (sisäiset)						
Toimintakulut (sisäiset)				4 578,63	-4 578,63	0,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	3 850		3 850	8 462,69	-4 612,69	219,8
Poistot ja arvonalentumiset						
Laskennalliset erät						
Sisäiset korkokulut						
Sisäiset vyörytyserät	1 715		1 715	2 399,60	-684,60	139,9
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	5 565		5 565	10 862,29	-5 297,29	195,2

Seurakunnallinen toiminta, Toimintakate 1 (ulkoinen)

Seurakunnallinen toiminta, Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)

1.6.1.3. Hautaustoimi

Evankelis-luterilaisen kirkon hautausmaat toimivat yleisinä hautausmaina. Kaikilla on oikeus tulla haudatuksi kotikuntansa seurakunnan ylläpitämälle hautausmaalle ja heille kaikille tulee olla samat perusteet hautaustoimessa perittävien maksujen osalta. Hautatoimea hoidetaan kirkkolain ja -järjestyksen, hautaustoimilain sekä hautaustoimen ohjesäännön ja muiden säännösten ja päätösten mukaisesti. Seurakunta voi ottaa yksityishautoja hoidettavaksi korvausta vastaan.

ARVIOINTI

Hautausmaiden hoitoon ja kunnostukseen palkattiin kymmenen kesätyöntekijää eripituisiin työjaksoihin. Hautausmaita hoidettiin edellisten vuosien tapaan ja hautausmailla suoritettiin hautausmaakatselmus 14.6.2017.

EI TOTEUTUNUT

30 vuoden määräajaksi luovutettujen hautojen hallintaoikeuden päättymisestä ei ole ilmoitettu haudanhaltijoille. Hallintaoikeuden jatkaminen sovitaan omaisten kanssa hautausjärjestelyjä varattaessa ja laskutetaan hautauslaskun yhteydessä.

Seurakunnalla ei ole erillistä hautainhoitorahastoa, vaan yksityishautojen hoidosta aiheutuneet tulot ja menot kirjataan käyttötalousosaan hautaustoimen tehtäväalueelle. Hoitosopimuksia tehdään yhdeksi kesäksi kerrallaan ja valittavana on täysi-, puoli- ja kasteluhoito. Kesähoidon luontoisesti toimii myös sijoitustilisopimus haudan hoidosta. Kesähoitohautoja oli 372 (378/2016), joten hoitomäärä vähentyi edellisestä vuodesta. Näistä oli täyshoitoja 279, puolihoitoja 13 ja kasteluhoitoja 80. Lisäksi oli monivuotisia kukkahoitoja 20.

Pyhän Ristin hautausmaan tuhkalento on otettu käyttöön vuonna 2009 ja Hattulan hautausmaan tuhkalento vuonna 2000. Vuoden 2017 loppuun mennessä tuhkalentoihin on kätkeyty yhteensä 125 (114/2016) vainajan tuhkat. Tuhkalento eroaa muistolehtoalueesta siinä, että alueella on muistomerkki, johon on kiinnitetty laatta, missä on haudattujen nimet, syntymäaika ja kuolinaika. Vainajan tuhka on kätkeyty omaisille tuntemattomaan paikkaan. Alueella olevan muistomerkin edustalle omaiset voivat viedä kynttilöitä ja kukkia. Hautauksia oli yhteensä 99 (82/2016), hautausmaiden nettokulut olivat 2.339,46 € (2.787,38 €/2016) /hautaus. Oman kunnan jäsenelle on pyynnöstä osoitettava hautasija erilliseltä tunnukselta hauta-alueelta. Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanssa on tehty yhteistyösopimus Vuorentaan hautausmaan tunnistuksettoman hauta-alueen käytöstä.

Hautausmäärät	2017	2016	2015
Oman kunnan jäsenet	60	55	70
Muun kunnan jäsenet	39	27	41
Hautaukset			
- arkkuhautaus	33	26	43
- uurnahautauksia	53	45	51
- muistolehtoon	2	1	5
- tuhkalento	11	10	12

Hautaustoimi	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-69 000	7 070	-61 930	-64 415,16	2 485,16	104,0
Toimintakulut (ulkoiset)	197 700	1 150	198 850	194 140,22	4 709,78	97,6
Toimintakate 1 (ulkoinen)	128 700	8 220	136 920	129 725,06	7 194,94	94,7
Toimintakulut (sisäiset)	798		798		798,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	129 498	8 220	137 718	129 725,06	7 992,94	94,2
Poistot ja arvonalentumiset	29 300	-500	28 800	27 542,44	1 257,56	95,6
Sisäiset korkokulut	130		130		130,00	
Sisäiset vyörytyserät	58 641		58 641	74 339,38	-15 698,38	126,8
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	217 569	7 720	225 289	231 606,88	-6 317,88	102,8

1.6.1.4. Kiinteistötoimi

Rakennukset

Kiinteistötoimen tehtävänä on tukea seurakunnallista toimintaa rakentamalla, ylläpitämällä ja korjaamalla seurakunnan toiminnassa tarvittavia tai seurakunnan muuten omistamia rakennuksia siten, että ne kunnoltaan ja laadultaan vastaavat toiminnan tarpeita ja että omaisuuden arvo säilyy.

Seurakunnan toimitiloja ovat Hattulan kirkko, Tyrvännön kirkko, Pyhän Ristin kirkko, Tyrvännön seurakuntakoti, Tömäjärven leirikeskus ja Katinalan kerhohuone.

Parolan seurakuntatalo ja virastotalo ovat olleet pois käytöstä vuoden 2016 alusta. Parolan seurakuntatalolle on kirkkovaltuuston päätöksellä 18 §, 20.3.2017 haettu purkulupa. Purkulupaprosessi on kesken tilikauden päättyessä.

Tömäjärven päärakennuksen märkätilojen korjaus ei toteutunut 2017, mutta käynnistyi 14.2.2018. Tömäjärven saunarakennus maalattiin kesän aikana.

Kirkkojen kameravalvonnat uusittiin loppuvuodesta, Pyhän Ristin kirkon kiviaidan korjaus ei toteutunut.

Muita rakennuksia ovat asuinhuoneistot, As. Oy Vuorelanpuisto, As. Oy Myllytie ja Tampereella oleva KOY Kyttälänkulma.

Vuokratilat

Päiväkerho Puuhiksen tilat sijaitsevat vuokrakiinteistössä Parolantie 37:ssä, jonka vuokrasopimus päättyy 31.10.2022. Nuorten tila Huilis sijaitsee vuokrahuoneistossa Jaakonkuja 5:ssä, jonka vuokrasopimus päättyy 30.11.2020. Seurakunnan toimistot sijaitsevat samassa kiinteistössä kunnan toimistojen kanssa, Pappilanniementie 9, jonka vuokrasopimus on toistaiseksi voimassa oleva. Toimistotilojen yhteydessä on pieni kokoustila.

Kiinteistöjen lämmitysöljy-, sähkö- ja vesikulut

Vuosittainen lämmitysöljykulutus vaihtelee paitsi sääolosuhteista johtuen, niin myös siitä, miten lämmitysöljytilaukset jaksottuvat tilikaudelle. Sähkö hankitaan yhteistyössä lähialueiden kuntien ja seurakuntien kanssa.

Kiinteistöjen lämmitysöljy-, sähkö- ja vesikulujen vertailu edellisiin vuosiin	2017	2016	Muutos % 2017–2016	Muutos % 2016–2015
Lämmitysöljykulut €	12.871	6.246	106,1	-52,2
Lämmitysöljylitrat	15.674	7.747	102,3	-44,8
Sähköt €	50.375	50.296	+0,2	+3,4
Sähkönkulutus kWh	364.377	345.428	+5,5	+1,0
Vesikulut €	1.508	2.273	-33,7	-7,0
Vedenkulutus m ³	170	264	-35,6	-3,6

Pyhän Ristin kirkko toimii edelleen kesäisin matkailunähtävyytenä. Matkailutulot eivät kata matkailusta aiheutuneita kuluja. Kirkossa vieraili 4.935 matkailijaa, mikä oli 670 enemmän kuin edellisenä vuonna. Kirkko oli matkailijoille avoinna kaksi viikkoa pitempään (16.8.–31.8.) kuin aikaisempina vuosina. Tänä aikana siellä kävi 442 matkailijaa, heistä ulkomailta 154. Kaikista matkailijoista 20% oli ulkomaalaisia, 36 eri maasta.

Pyhän Ristin kirkossa olleen kirkkolaivan konservointi valmistui. Kellotapulin katto tervattiin ja seinät maalattiin.

Metsätalous

Seurakunnan omistamilla metsäpalstoilla, joita on yhteensä 63,5 ha noudatetaan voimassa olevaa metsätaloussuunnitelmaa, joka on tehty 28.11.2010 vuosille 2011–2020.

Metsäpalvelu Tavastia, Kari Jussila

Toteutetut hakkuut

Tila: Pappila 1:29 Linnokangas,

Kuviot 4-5 avohakkuuta

Puukauppa UPM-Kymmene Oyj Metsä

2,4 ha
540,7 m³

Toteutetut hoitotyöt

Tila: Pappila 1:29 Linnokangas, kuviot 6,19,20, taimikon varhaishoitoa:

2,8 ha

Tila: Seurakunnan metsät 10:8, Tömäjärvi

Takapalsta, kuvio 42, taimikonhoitoa/harvennusta:

1,8 ha

Metsätalouden

Toimintatuotot (ulkoiset) -23.161,75 (alv 0%)

Toimintakulut (ulkoiset) 4.492,85 (alv 0%)

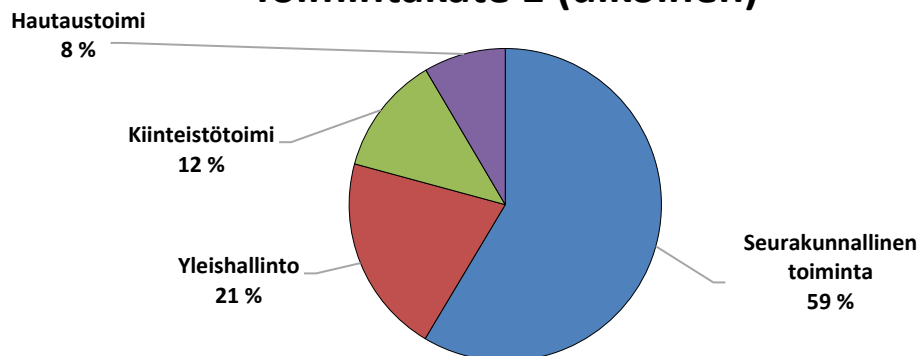
Toimintakate 1 (ulkoinen) -18.668,90 (alv 0%)

Kiinteistötoimi	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-47 350	980	-46 370	-48 946,30	2 576,30	105,6
Toimintakulut (ulkoiset)	216 180	12 770	228 950	237 114,41	-8 164,41	103,6
Toimintakate 1 (ulkoinen)	168 830	13 750	182 580	188 168,11	-5 588,11	103,1
Toimintatuotot (sisäiset)	-292 636		-292 636	-217 614,25	-75 021,75	74,4
Toimintakulut (sisäiset)	30 078		30 078		30 078,00	
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-93 728	13 750	-79 978	-29 446,14	-50 531,86	36,8
Poistot ja arvonalentumiset	84 400	288 990	373 390	363 146,46	10 243,54	97,3
Sisäiset korkokulut	1 140		1 140		1 140,00	
Sisäiset vyörytyserät	2		2	9 378,51	-9 376,51	468 925,5
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-8 186	302 740	294 554	343 078,83	-48 524,83	116,5

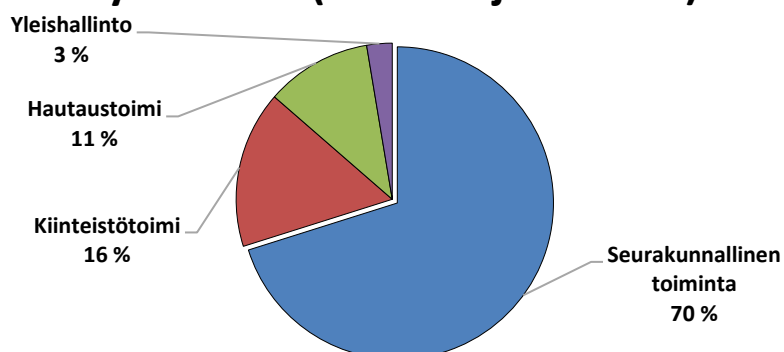

Yleishallinto, seurakunnallinen toiminta, hautaustoimi ja kiinteistötoimi yhteensä	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA muutosten jälkeen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	-162 270	7 850	-154 420	-166 534,93	12 114,93	107,8
Toimintakulut (ulkoiset)	1 663 520	29 980	1 693 500	1 695 509,32	-2 009,32	100,1
Toimintakate 1 (ulkoinen)	1 501 250	37 830	1 539 080	1 528 974,39	10 105,61	99,3
Toimintatuotot (sisäiset)	-292 636		-292 636	-217 614,25	-75 021,75	74,4
Toimintakulut (sisäiset)	292 636		292 636	217 614,25	75 021,75	74,4
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	1 501 250	37 830	1 539 080	1 528 974,39	10 105,61	99,3
Poistot ja arvonalentumiset	113 700	288 490	402 190	390 688,90	11 501,10	97,1
Laskennalliset erät						
Sisäiset korkokulut	1 270		1 270		1 270,00	
Sisäiset vyörytyserät	195 000		195 000	190 233,60	4 766,40	97,6
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	1 811 220	326 320	2 137 540	2 109 896,89	27 643,11	98,7

Toimintakate 1 (ulkoinen)

Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)

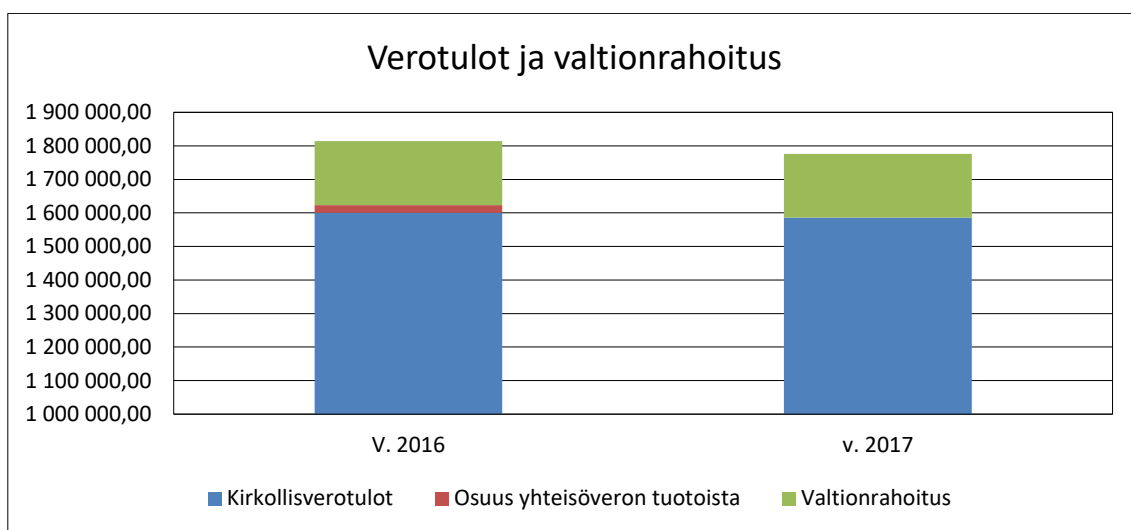
1.6.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosa toteumavertailu tiliryhmätaso	TP edellinen vuosi 2016	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-432 694,80	-454 906	7 850	-384 149,18	-62 906,82	85,9
Korvaukset	-841,00	-840		-2 748,50	1 908,50	327,2
Myyntituotot	-2 792,80	-2 300	-1 080	-5 036,97	1 656,97	149,0
Maksutuotot	-89 525,31	-105 920	11 000	-91 252,56	-3 667,44	96,1
Vuokratuotot	-20 525,58	-18 910	-800	-20 617,43	907,43	104,6
Metsätalouden tuotot	-11 566,83	-23 000	-120	-23 199,60	79,60	100,3
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-4 319,20	-4 200		-9 220,02	5 020,02	219,5
Tuet ja avustukset	-6 853,89	-6 500		-6 728,75	228,75	103,5
Muut toimintatuotot	-2 389,36	-600	-1 150	-7 731,10	5 981,10	441,8
Sisäiset tuotot	-293 880,83	-292 636		-217 614,25	-75 021,75	74,4
Toimintakulut	2 022 517,85	1 956 156	29 980	1 913 123,57	73 012,43	96,3
Henkilöstökulut	1 129 906,51	1 072 410	35 650	1 090 219,85	17 840,15	98,4
Palkat ja palkkiot	899 691,54	843 840	28 200	868 053,04	3 986,96	99,5
Henkilösivukulut	246 405,78	228 570	7 450	227 279,06	8 740,94	96,3
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-16 190,81			-5 112,25	5 112,25	0,0
Palvelujen ostot	255 412,79	252 080	-580	255 900,67	-4 400,67	101,7
Vuokrakulut	85 373,38	86 440	-700	91 256,98	-5 516,98	106,4
Sisäiset vuokrakulut	293 880,83	292 636		217 614,25	75 021,75	74,4
Aineet ja tarvikkeet	178 889,01	162 510	5 210	169 328,28	-1 608,28	101,0
Ostot tilikauden aikana	178 889,01	162 510	5 210	169 328,28	-1 608,28	101,0
Annetut avustukset	61 809,60	62 080		68 853,20	-6 773,20	110,9
Muut toimintakulut	17 245,73	28 000	-9 600	19 950,34	-1 550,34	108,4
TOIMINTAKATE	1 589 823,05	1 501 250	37 830	1 528 974,39	10 105,61	99,3
Verotulot ja valtionrahoitus	-1 813 978,80	-1 810 430	98 500	-1 775 637,84	63 707,84	103,7
Verotuskulut	29 681,41	31 000	-2 600	28 395,60	4,40	100,0
Keskusrahastomaksut	164 538,00	164 000	-1 200	161 838,00	962,00	99,4
Rahoitustuotot- ja kulut	-99 896,46	-14 700	-112 000	-174 958,45	48 258,45	138,1
Korkotuotot	-74 633,56	-20 000	-105 000	-141 626,14	16 626,14	113,3
Muut rahoitustuotot	-1 200,00	-1 200	-600	-35 240,00	33 440,00	1 957,8
Sisäiset korkotuotot		-1 270			-1 270,00	
Arvon muutokset sijoituksista	-24 062,90			1 809,49	-1 809,49	0,0
Korkokulut		6 500	-6 400	98,20	1,80	98,2
Sisäiset korkokulut		1 270			1 270,00	
VUOSIKATE	-129 832,80	-128 880	20 530	-231 388,30	123 038,30	213,6
Poistot ja arvonalentumiset	98 558,54	113 700	288 490	390 688,90	11 501,10	97,1
Suunnitelman mukaiset poistot	98 558,54	113 700	288 490	390 688,90	11 501,10	97,1
TILIKAUDEN TULOS	-31 274,26	-15 180	309 020	159 300,60	134 539,40	54,2
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-120 000,00					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-131 000,00	-131 000			-131 000,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-282 274,26	-146 180	309 020	159 300,60	3 539,40	97,8

1.6.3. Verotulot ja valtionrahoitus

Verotulot ja valtionrahoitus	TP ed. vuosi 2016	Talousarvio 2017	Talousarvion muutokset	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Kirkollisverotulot	-1 600 329,78	-1 620 430,00	98 500,00	-1 586 195,91	64 265,91	104,0
Osuus yhteisöveron tuotoista*	-23 221,02			620,07	-620,07	0,0
Valtionrahoitus	-190 428,00	-190 000,00		-190 062,00	62,00	100,0
Yhteensä	-1 813 979,80	-1 810 430,00	98 500,00	-1 775 637,84		

*Seurakuntien oikeus osuuteen yhteisöveron tuotosta päättyi vuoden 2015 lopussa. Verovuodelle 2015 ja aikaisemmille verovuosille kuuluvia yhteisövero-osuuksia tilitettiin edelleen seurakunnille kuukausittilysten yhteydessä vuonna 2016 ja 2017. Vuoden 2017 tilityksien saldo oli Hattulan seurakunnan kohdalla lisämaksua, ei saamista.

Verotulojen määräytymisen perusteet	2017	2016
Kirkollisvero-%	1,25%	1,25%
Koko kirkon kirkollisveron jako-osuus	0,0298%	0,0297%
Seurakunnan jako-osuus	0,0017%	0,0017%

Kirkollis- ja yhteisöverojen vertailu vv. 2017–2016

	Toteutunut v. 2017	Toteutunut v. 2016	Muutosv € Tot 17/Tot 16	Tot.-% Tot 17/Tot 16	Toteutunut yhteensä 2017	Toteutunut yhteensä 2016	Muutosv € Tot 17/Tot 16	Tot.-% tot2017/2016
Tammi	137 865	159 267	-21 402	-13,44	137 865	159 267	-21 402	-13,4
Helmi	173 143	172 888	255	0,15	311 008	332 155	-21 147	-6,4
Maalis	132 135	140 484	-8 349	-5,94	443 143	472 639	-29 496	-6,2
Huhti	139 572	143 364	-3 792	-2,64	582 716	616 003	-33 287	-5,4
Touko	147 036	183 644	-36 608	-19,93	729 751	799 647	-69 896	-8,7
Kesä	130 578	130 442	136	0,10	860 329	930 089	-69 760	-7,5
Heinä	150 203	156 578	-6 375	-4,07	1 010 532	1 086 667	-76 135	-7,0
Elo	133 511	146 442	-12 931	-8,83	1 144 043	1 233 109	-89 066	-7,2
Syys	124 941	132 354	-7 413	-5,60	1 268 984	1 365 463	-96 479	-7,1
Loka	124 243	133 314	-9 071	-6,80	1 393 227	1 498 777	-105 550	-7,0
Marras	131 271	132 904	-1 633	-1,23	1 524 498	1 631 681	-107 183	-6,6
Joulukuu	196 847	146 644	50 203	34,23	1 721 345	1 778 325	-56 980	-3,2
MP-16	-135 770	-122 886	-12 884	10,5	-135 770	-122 886		
Oik-16		-31 888	31 888	-100		-31 888		
	1 585 575	1 623 551			1 585 575	1 623 551	-37 976	-2,3

1.6.4. Investointiosan toteutuminen

Investointiosa toteumavertailu	Kust. arvio	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017	Yli/ ali	Kust. arviosta käytetty 31.12.
1014030000, Hautausmaakiinteistö, ruohonleikkuri	0		9 000	150	9 150	9 150	0	0
1015020520, Hattulan kirkko, kameravalvonta HK	0		10 000	3 300	13 300	13 508	-208	0
1015020521, Tyrvännön kirkko, Kameravalvonta TTÖ	0		10 000	200	10 200	10 395	-195	0
1015020522, Pyhän Ristin kirkko, Kameravalvonta PRK	0		10 000	-1 000	9 000	8938	62	0
1015020522, Pyhän Ristin kirkko, Kirkkolaiva	0			12 300	12 300	12 000	300	0
1015020522, Pyhän Ristin kirkko, Kiviaita	0		10 000	-10 000	0		0	
1015060530, Seurakuntatalo, Seurakuntatalo peruskorjaus, 1.vaihe	0	265 470	1 500 000	-1 475 630	24 370	19 369	5 001	0
1015060530, Seurakuntatalo, Srk-talo hulevesijärjestelmä						24 952	-24 952	0
1015070542, As Oy Vuorelanpuisto, Asunto-osakkeet	0		5 000	-5 000	0		0	
1015080000, Tömäjärven leirik., Tömäjärvi	0	7 724	90 000	-58 000	32 000	25 819	6181	0
1015080000, Tömäjärven leirik., Kameravalvonta, Tömäjärvi	0		12 000	-12 000	0		0	
1015090560, Virastotalo, Virastotalo peruskorjaus, 1.vaihe	0	78 920		27 080	27 080	0	27 080	0
1015090560, Virastotalo, Virastotalo hulevesijärjestelmä						27 979	-27 979	0
Kokonaistulos	0	352 114	1 656 000	-1 518 600	137 400	152 110	-14 710	0

1.6.5. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosa toteumavertailu	TA kuluva 2017	TA muutokset 2017	TA Yhteensä 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
--------------------------------	-------------------	-------------------------	---------------------	-----------------	---------	-----

Tulorahoitus	-128 880	20 530	-108 350	-232 081,53	123 731,53	214
Vuosikate	-128 880	20 530	-108 350	-231 388,30	123 038,30	214
Tulorahoituksen korjauserät				-693,23	693,23	0
Investoinnit	1 656 000	-1 518 600	137 400	151 110,20	-13 710,20	110
Investointimenot	1 656 000	-1 518 600	137 400	152 110,20	-14 710,20	111
Pysyvien vastaavien myyntitulot				-1 000,00	1 000,00	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	1 527 120	-1 498 070	29 050	-80 971,33	110 021,33	-279
Muut maksuvalmiuden muutokset				-12 910,28	12 910,28	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				-2 963,18	2 963,18	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos				-2 748,69	2 748,69	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos				-7 198,41	7 198,41	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta				-12 910,28	12 910,28	0
Rahavarojen muutos	1 527 120	-1 498 070	29 050	-93 881,61	122 931,61	-323
Rahavarojen muutos (tase)				-93 881,61	93 881,61	0

1.7. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.7.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Toimintatuotot	166 534,93	138 813,97
Toimintakulut	-1 695 509,32	-1 728 637,02
TOIMINTAKATE	-1 528 974,39	-1 589 823,05
Verotulot ja valtionrahoitus	1 775 637,84	1 813 978,80
Verotuskulut	-28 395,60	-29 681,41
Keskusrahastomaksut	-161 838,00	-164 538,00
Rahoitustuotot ja -kulut	174 958,45	99 896,46
VUOSIKATE	231 388,30	129 832,80
Poistot ja arvonalentumiset	-390 688,90	-98 558,54
TILIKAUDEN TULOS	-159 300,60	31 274,26
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (-)		120 000,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		131 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-159 300,60	282 274,26

Tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016	2015
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %	9,8	8,0	9,2
Vuosikatteen osuus poistoista, %	59,2	131,7	79,5
Vuosikate, €/jäsen	29,95	16,6	11,6

1.7.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tulorahoitus	232 081,53	129 832,80
Vuosikate	231 388,30	129 832,80
Tulorahoituksen korjauserät	693,23	

Investoinnit	-151 110,20	-192 635,47
Investointimenot	-152 110,20	-192 635,47
Pysyvien vastaavien myyntitulot	1 000,00	0,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	80 971,33	-62 802,67
Muut maksuvalmiuden muutokset	12 910,28	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 963,18	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	2 748,69	4 028,93
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	7 198,41	-62 391,09
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	12 910,28	-58 362,16
Rahavarojen muutos	93 881,61	-121 164,83
Rahavarojen muutos (tase)	93 881,61	121 164,83

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016	2015
Investointien tulo-rahoitus %	152,12	67,4	39,8
Rahavarojen riittävyys / pv	557	520	533
Lainanhoitokate	-	-	-

1.7.3. Tase ja sen tunnusluvut

Taselaskelma	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 355 488,24	1 595 760,17
Aineelliset hyödykkeet	1 236 661,54	1 476 933,47
Maa- ja vesialueet	119 683,71	119 683,71
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	104 138,25	122 530,69
Rakennukset	680 141,26	713 119,73
Kiinteät rakenteet ja laitteet	203 014,18	151 199,43
Koneet ja kalusto	5 204,35	18 268,86
Muut aineelliset hyödykkeet	12 016,82	16,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	112 462,97	352 114,23
Sijoitukset	118 826,70	118 826,70
Osakkeet ja osuudet	118 826,70	118 826,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	7 593,18
Muut toimeksiantojen varat	0,00	7 593,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 125 330,86	3 034 197,94
Saamiset	14 519,09	17 267,78
Lyhytaikaiset saamiset	14 519,09	17 267,78
Myyntisaamiset	1 356,50	2 571,52
Muut saamiset	3 842,37	1 610,65
Siirtosaamiset	9 320,22	13 085,61
Rahoitusarvopaperit	2 386 723,74	2 223 805,73
Osakkeet ja osuudet	84 093,96	84 093,96
Muut arvopaperit	2 302 629,78	2 139 711,77
Rahat ja pankkisaamiset	724 088,03	793 124,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 480 819,10	4 637 551,29
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-3 531 549,76	-3 690 850,36
Peruspääoma	-2 945 335,71	-2 945 335,71
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-745 514,65	-463 240,39

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	159 300,60	-282 274,26
PAKOLLISET VARAUKSET	-571 825,90	-571 825,90
Eläkevaraukset	-571 825,90	-571 825,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-2 963,18	-7 593,18
Muut toimeksiantojen pääomat	-2 963,18	-7 593,18
VIERAS PÄÄOMA	-374 480,26	-367 281,85
Pitkäaikainen vieras pääoma	-97 562,84	-102 038,41
Saadut ennakot	-97 562,84	-102 038,41
Lyhytaikainen vieras pääoma	-276 917,42	-265 243,44
Ostovelat	-45 217,73	-27 788,03
Muut velat	-40 264,45	-34 122,42
Siirtovelat	-180 124,38	-191 934,47
Saadut ennakot	-11 310,86	-11 398,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-4 480 819,10	-4 637 551,29

Taseen tunnusluvut	2017	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	80,8	94,4	93,0
Rahoitusvarallisuus, €/jäsen	368,63	355,23	356,96
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,7	13,0	16,2
Lainakanta, €/jäsen	-	-	-

Omavaraisuusaste mittaa seurakunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Jos omavaraisuusaste on alle 50 %, vieraan pääoman osuus on hälyttävän suuri.

Rahoitusvarallisuus osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman positiivinen erotus osoittaa sen määrän, joka rahoitusomaisuudesta jäisi jäljelle, jos vieras pääoma maksettaisiin. Seurakunnan rahoitusvarallisuuden tulee olla positiivinen luku, mikä tarkoittaa, että rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset ovat vierasta pääomaa suuremmat. Tunnuslukua laskettaessa käytetään seurakunnan läsnä olevaa jäsenmäärää tilinpäätösvuoden lopussa.

Suhteellinen velkaantumisaste kertoo, kuinka monta prosenttia seurakunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoiseksi tunnusluku seurakuntien välisessä vertailussa, koska pysyviin vastaaviin kuuluvien hyödykkeiden ikä tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Seurakunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

1.8. Olennaiset tapahtumat tilinpäätöksen laatimisen jälkeen

Parolan seurakuntatalon ja virastotalon 1. vaiheen korjaustyöt ovat keskeytetty ja loppuselvitys urakoitsijan kanssa on kesken.

Seurakuntatalon purkamisen urakkakilpailutus on käynnissä maaliskuulla 2018 ja purkamisen on tarkoitus toteutua vuoden 2018 puolella.

Tömäjärven leirikeskuksen märkätilojen remontti on käynnistynyt 14.2.2018 ja suunnitelman mukaan sen pitäisi valmistua kesäkuun alkupuolella.

1.9. Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi

Tilikauden 2017 tulos ennen varauksia ja rahastosiirtoja on 159.300,60 € alijäämäinen (31.274,26 € ylijäämäinen/2016). Tilikauden tuloksen jälkeen tilikaudelle 2017 ei ole tehty varauksia ja rahansiirtoja, joten tilikauden alijäämä on 159.300,60 € (282.274,26 € ylijäämä/2016).

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että tilikauden alijäämä 159.300,60 € kirjataan tilikauden yli/alijäämätilille.

2. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

2.1. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Toimintatuotot	166 534,93	138 813,97
Korvaukset	2 748,50	841,00
Myyntituotot	5 036,97	2 792,80
Maksutuotot	91 252,56	89 525,31
Vuokratuotot	20 617,43	20 525,58
Metsätalouden tuotot	23 199,60	11 566,83
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	9 220,02	4 319,20
Tuet ja avustukset	6 728,75	6 853,89
Muut toimintatuotot	7 731,10	2 389,36
Toimintakulut	-1 695 509,32	-1 728 637,02
Henkilöstökulut	-1 090 219,85	-1 129 906,51
Palkat ja palkkiot	-868 053,04	-899 691,54
Henkilösivukulut	-227 279,06	-246 405,78
Henkilökulujen oikaisuerät	5 112,25	16 190,81
Palvelujen osto	-255 900,67	-255 412,79
Vuokrakulut	-91 256,98	-85 373,38
Aineet ja tarvikkeet	-169 328,28	-178 889,01
Ostot tilikauden aikana	-169 328,28	-178 889,01
Annetut avustukset	-68 853,20	-61 809,60
Muut toimintakulut	-19 950,34	-17 245,73
TOIMINTAKATE	-1 528 974,39	-1 589 823,05
Verotulot ja valtionrahoitus	1 775 637,84	1 813 978,80
Verotuskulut	-28 395,60	-29 681,41
Keskusrahastomaksut	-161 838,00	-164 538,00
Rahoitustuotot ja -kulut	174 958,45	99 896,46
Korkotuotot	141 626,14	74 633,56
Muut rahoitustuotot	35 240,00	1 200,00
Arvon muutokset sijoituksista	-1 809,49	24 062,90
Korkokulut	-98,20	
VUOSIKATE	231 388,30	129 832,80
Poistot ja arvonalentumiset	-390 688,90	-98 558,54
Suunnitelman mukaiset poistot	-390 688,90	-98 558,54
TILIKAUDEN TULOS	-159 300,60	31 274,26
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (-)		120 000,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		131 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-159 300,60	282 274,26

2.2. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tulorahoitus	232 081,53	129 832,80
Vuosikate	231 388,30	129 832,80
Tulorahoituksen korjauserät	693,23	
Investoinnit	-151 110,20	-192 635,47
Investointimenot	-152 110,20	-192 635,47
Pysyvien vastaavien myyntitulot	1 000,00	0,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	80 971,33	-62 802,67
Muut maksuvalmiuden muutokset	12 910,28	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 963,18	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	2 748,69	4 028,93
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	7 198,41	-62 391,09
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	12 910,28	-58 362,16
Rahavarojen muutos	93 881,61	-121 164,83
Rahavarojen muutos (tase)	93 881,61	121 164,83

2.3. Tase

Taselaskelma	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 355 488,24	1 595 760,17
Aineelliset hyödykkeet	1 236 661,54	1 476 933,47
Maa- ja vesialueet	119 683,71	119 683,71
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	104 138,25	122 530,69
Rakennukset	680 141,26	713 119,73
Kiinteät rakenteet ja laitteet	203 014,18	151 199,43
Koneet ja kalusto	5 204,35	18 268,86
Muut aineelliset hyödykkeet	12 016,82	16,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	112 462,97	352 114,23
Sijoitukset	118 826,70	118 826,70
Osakkeet ja osuudet	118 826,70	118 826,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	7 593,18
Muut toimeksiantojen varat	0,00	7 593,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 125 330,86	3 034 197,94
Saamiset	14 519,09	17 267,78
Lyhytaikaiset saamiset	14 519,09	17 267,78
Myyntisaamiset	1 356,50	2 571,52
Muut saamiset	3 842,37	1 610,65
Siirtosaamiset	9 320,22	13 085,61
Rahoitusarvopaperit	2 386 723,74	2 223 805,73
Osakkeet ja osuudet	84 093,96	84 093,96
Muut arvopaperit	2 302 629,78	2 139 711,77
Rahat ja pankkisaamiset	724 088,03	793 124,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 480 819,10	4 637 551,29
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-3 531 549,76	-3 690 850,36
Peruspääoma	-2 945 335,71	-2 945 335,71
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-745 514,65	-463 240,39
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	159 300,60	-282 274,26
PAKOLLISET VARAUKSET	-571 825,90	-571 825,90
Eläkevaraukset	-571 825,90	-571 825,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-2 963,18	-7 593,18
Muut toimeksiantojen pääomat	-2 963,18	-7 593,18
VIERAS PÄÄOMA	-374 480,26	-367 281,85
Pitkäaikainen vieras pääoma	-97 562,84	-102 038,41
Saadut ennakot	-97 562,84	-102 038,41
Lyhytaikainen vieras pääoma	-276 917,42	-265 243,44
Ostovelat	-45 217,73	-27 788,03
Muut velat	-40 264,45	-34 122,42
Siirtovelat	-180 124,38	-191 934,47
Saadut ennakot	-11 310,86	-11 398,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-4 480 819,10	-4 637 551,29

3. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

3.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätökseen on kirjattu kustannuspaikoittain työntekijöiden kumulatiivinen lomapalkkavelan muutos sivukuluineen 31.12.2017. Velkaan on laskettu työntekijöiden ansaitut ja pitämättömät lomat, lomaraha- sekä säästövapaat ja työaikapankkisaldo niiltä työntekijöiltä, joiden palvelussuhde jatkuu tai on päättynyt 31.12.2017 mennessä eikä lopputiliä ole vielä laskettu.

3.2. Tuloslaskelman liitetiedot

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaisena poistomenetelmänä on käytetty tasapoistoa. Rahasto-osuuksista tehdään arvonalentumiskirjaus silloin, kun rahaston markkina-arvo 31.12. on alempi kuin kirjanpitoarvo. Rahaston kirjanpitoarvo on nostettu hankinta-arvoon silloin kun rahaston markkina-arvo 31.12. on korkeampi kuin hankinta-arvo.

Verotulot on kirjattu kassaperusteisesti ja muut tapahtumat suoriteperusteisesti.

3.2.1 Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain

Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain ja henkilötyövuosittain (HTV)

Tehtäväalue	Tehtäväalueen tunnus	HTV
Kirkkovaltuusto	1011010102	0,1
Kirkkoneuvosto	1011010104	0,9
Taloushallinto	1011050000	1,7
Kirkonkirjojenpito	1011070000	1,5
Kirkkoherranvirasto ja muu yleishallinto	1011080000	0,9
Jumalanpalveluselämä	1012010000	1,2
Jumalanpalveluskolehdit	1012010700	0,1
Hautaan siunaaminen	1012020000	0,7
Muut kirkolliset toimitukset	1012030000	0,7
Aikuistyö	1012040000	0,1
Muut seurakuntatilaisuudet	1012050000	0,4
Tiedotukset ja viestintä	1012100000	0,2
Musiikki	1012200000	0,5
Päiväkerho	1012310000	2,0
Pyhäkoulu	1012320000	0,1
Varhaisnuorisotyö	1012330000	0,7
Rippikoulu	1012350000	2,4
Nuorisotyö	1012360000	0,9
Erityisnuorisotyö	1012370000	0,7
Muu lapsi- ja nuorisotyö	1012391000	0,9
Koulu- ja oppilaitostyö	1012392000	0,7
Diakonia	1012410000	1,2
Sielunhoito	1012550000	0,8
Lähetys	1012600000	0,2
Kansainvälinen diakonia ja muu -toiminta	1012700000	0,5
Hautausmaahallinto	1014010000	0,4
Hautausmaakiinteistöt	1014030000	3,0
Varsinainen hautaustoimi	1014040440	1,2
Kiinteistöhallinto	1015010000	0,1
Kirkot, Hattulan kirkko	1015020520	0,6
Kirkot, Tyrvännön kirkko	1015020521	0,3
Kirkot, Pyhän Ristin kirkko	1015020522	0,7
Seurakuntatalot, Tyrvännön srk-koti	1015060531	0,1
Leiri- ja kurssikeskukset, Tömäjärvi	1015080000	0,5
Muut rakennukset, Katinalan kerhuhuone	1015090561	0,1
	Yhteensä HTV	26,9

3.2.2 Tilikauden palkat, palkkiot

Henkilöstökulut	2017	2016
Palkat ja palkkiot	868 053,04	899 691,54
Eläkekulut	203 734,35	207 247,89
Muut henkilösivukulut	23 544,71	39 157,89
Saadut henkilöstökorvaukset	3 942,82	16 190,81
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	1 169,43	
Aktivoidut palkat, eläke- ja henkilösivukulut	0,00	
Yhteensä	1 090 219,85	1 129 906,51

Matka-, majoitus- ja ravitsemiskulut*	28 300,27	27 916,26
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	5 053,17	12 531,20
Työterveyshuolto	10 887,27	13 259,68
Työssä jaksaminen		6 325,39
Liikunta- ja kulttuurisetelit	3 485,00	
Muu Tyhy-toiminta	1 044,99	
Hierontapalvelut	785,00	1 500,00
Yhteensä	49 555,70	61 532,53

*2017 sis. Tyhy-kustannuksia 800,30

Työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen liittyvät henkilöstökulut on kirjattu 2017 alkaen luonteensa mukaisille tileille, seuranta tunnisteella. Aiemmin käytössä oli yksi tili kaikille kustannuksille. Tyhy-toiminnan kustannus oli yhteensä 5.333,29 (6.325,39/2016). Kansaneläkelaitoksen korvaus työterveyshuollon kustannuksista oli 6.728,75 (6.853,89/2016).

3.2.3. Vakuutukset

Seurakunnan vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2015 ja seurakunnan omaisuus on edelleen vakuutettu kirkkovakuutuksena Keskinäinen Vakuutusyhtiö Pohjantähdessä. Vakuutusmeklarina on Vakuutusmeklariliike Semita Oy.

Kiinteistöt ja irtaimistot on vakuutettu euromääriin pohjautuen yhdistelmävakuutuksina, joka sisältää palo-, lvi-, murto- ja ilkivalta- sekä myrskyn aiheuttamat vahingot. Hattulan kirkon murto- ja palohälytinalaitteet sekä Tömäjärven pumppulaite on laitevakuutuksena, joka on ns. kaiken varavakuutus ennalta arvaamattomia vahinkoja varten. Metsät on vakuutettu täysarvovakuutuksena. Henkilöstöllä on lakisääteiset tapaturma-, työttömyys- ja ryhmähenkivakuutukset sekä vastuuvakuutus. Lisäksi seurakunnan tilaisuuksiin osallistuvilla on henkilövakuutus, joka korvaa tapaturman aiheuttamat vahingot.

3.4. Taseen liitetiedot

Pysyvien vastaavien erittely	Arvo 31.12.2016	Lisäys	Siirto- kirjaus	Myynti	Poisto/ myynti	Inv. tuki	Arvon- kor.	Vuoden poistot	Arvo 31.12.2017
Maa- ja vesialueet	119 684	0	0	0	0	0	0	0	119 684
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	122 531	9 150	0	0	0	0	0	-27 542	104 138
Rakennukset	717 660	19 369	265 470	0	0	0	0	-322 359	680 141
Kiinteät rakenteet ja laitteet	146 659	85 772	0	0	0	0	0	-29 416	203 014
Koneet ja kalusto	18 269	0	0	-5 644	3 951	0	0	-11 371	5 204
Muut aineelliset hyödykkeet	17	12 000	0	0	0	0	0	0	12 017
Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	352 114	25 819	-265 470	0	0	0	0	0	112 463
Osakkeet ja osuudet	118 827	0	0	0	0	0	0	0	118 827
Yhteensä	1 595 760	152 110	0	-5 644	3 951	0	0	-390 689	1 355 488

Suunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 390.688,90€, joista 296.591,00€ on Parolan seurakuntatalon purkupäätöksen aiheuttamaa kertapoistoa.

Poistosuunnitelma

Pysyvät vastaavat

	KV 16.11.2006, 28 § <u>Tasapoisto</u>	KN 11.06.2008, 97 § <u>Tasapoisto</u>
1. Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmien käyttöoikeus	2–5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Kehittämismenot	2–5 vuotta	2 vuotta
Atk-ohjelmat	2–5 vuotta	2 vuotta
Muut	2–5 vuotta	2 vuotta
2. Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei lasketa poistoja	ei lasketa poistoja
Hautausmaat		
Hautausmaiden maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Siunauskappelit	30–50 vuotta	30 vuotta
Hautausmaiden muut rakennukset	10–20 vuotta	10 vuotta
Hautausmaiden kiinteät rakenteet ja laitteet	10–30 vuotta	10 vuotta
Siunauskappeliin urut	15–30 vuotta	15 vuotta
Hautausmaiden koneet ja laitteet	5–10 vuotta	5 vuotta
Hautausmaahan liittyvät muut pitkävaikutteiset menot	3–5 vuotta	3 vuotta
Hautausmaiden muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöajan mukaan	Käyttöajan mukaan
Rakennukset		
Kirkot	40–70 vuotta	40 vuotta
Seurakuntatalot	30–50 vuotta	30 vuotta
Kappelit	30–50 vuotta	30 vuotta
Leiri- ja kurssikeskukset	20–40 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	20–40 vuotta	20 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–40 vuotta	20 vuotta
Huolto- ja talousrakennukset	10–20 vuotta	10 vuotta
Muut rakennukset	10–20 vuotta	10 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	15–30 vuotta	15 vuotta
Urut	15–30 vuotta	15 vuotta
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10–30 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	5–10 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteisto	3–5 vuotta	3 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5–10 vuotta	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukaan	Käytön mukaan
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	Ei poistoa
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	Ei poistoa

3.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot (Vastuut ja vakuudet)

Seurakuntatalouden laskennallinen osuus kirkon yhteisestä eläkevastuuvajauksesta

Seurakuntatalouden palkkasumma	868.053
Koko kirkon palkkasumma*	498.181.811
Koko kirkon eläkevastuuvajaus*	3.088.345.949
Seurakuntatalouden laskennallinen osuus koko kirkon eläkevastuuvajauksesta	5.381.267

* Määrät ilmoitetaan Kirkkohallituksen yleiskirjeessä vuosittain helmikuussa.

Muut vakuudet ja vastuusitoumukset

Hautaustoimilain mukaan hautasija on pyynnöstä osoitettava erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan alueesta. Seurakunnat voivat pitää hauta-alueita yhdessä tai ostaa tarvittavat palvelut toiselta seurakunnalta. Hattulan seurakunnalla on yhteistyösopimus Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanssa. Tästä sopimuksesta ei toistaiseksi ole ollut kustannuksia.

Hattulan seurakunta kuuluu Tampereen seurakuntayhtymän isännöimään IT-yhteistyöalueeseen, joka toimii 36 seurakuntatalouden yhteisenä IT-yksikkönä. IT-yhteistyöalue huolehtii sopimuseurakuntien IT-perusinfrastruktuurista, joka sisältää työasemat, tietoliikenneverkot, käyttäjien tuen ja koulutuksen, peruslisenssien hankinnan ja ylläpidon sekä ko. toimintojen kehittämisen. Lisäksi IT-yhteistyöalue osallistuu koko ev.lut. kirkon tietohallinnon kehittämiseen. Kustannukset määräytyvät neuvottelukunnan päätöksen mukaisesti työasemien ja käyttäjätunnusten perusteella. Työasemia on ollut 19–20 ja käyttäjätunnuksia keskimäärin 25 kuukaudessa. Kustannukset olivat keskimäärin 91,64 € (169,60 €/2016) / kk / työasema. Lisäkustannuksia seurakunnalle tulee IT-alueen kautta hankituista työasemakohtaisista tulostimista ja mokaletäyhteydestä. Yhteistyö Tampereen seurakuntayhtymän IT-palvelukeskuksen kanssa on ollut sopimuksen mukaista.

Tampereen IT-alueen johtokunta on hyväksynyt 28.8.2017 pitämässään kokouksessa sopimuksen, joka on käsitelty kirkkoneuvostossa 22.11.2017 ja palautettu allekirjoitettuna Tampereen IT-aluekeskukseen/Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymään. Tämän sopimuksen tarkoituksena on luoda edelleen edellytykset keskitettyjen tietohallintopalvelujen järjestämiselle niin, että tietojärjestelmät ja IT-infrastruktuuri tukevat osapuolten toimintaa ja hallintoa. Sopimus korvaa asiassa aiemmin tehdyt sopimukset. Hinnitteluperuste tulee muuttumaan vuoden 2018 alusta. Puolet IT-alueen kustannuksista jaetaan mukana oleville seurakuntatalouksille seurakunnan jäsenmäärän ja puolet vakinaisten työntekijöiden määrien suhteessa. Hintataso 131,71 € / kk / työasema.

Yhteistyötä on laajennettu monitoimilaitteisiin. Jokainen seurakunta siirtyy Canonin asiakkaaksi sitä mukaan, kun uusia monitoimilaitteita tarvitaan. Ratkaisu edesauttaa laitteiston ja ympäristön vakioinnissa ja vähentää kustannuksia koko sopimuskauden aikana. Hattulan seurakunnalle hankittiin ensimmäinen Canon-monitoimilaite 10.3.2016 ja sen vuokratkustannus on 300,90/kk. Lisäksi seurakunnalla on oma Sharp-monitoimilaite, jonka huoltosopimus perustuu otettujen kopioiden/tulosteiden määrään.

Postimaksukone on hankittu 5-vuotisella leasingsopimuksella Neopost Oy:ltä ja maksamattomat leasingvuokrat 31.12.2017 ovat 2.232,00 €. Leasing on voimassa 31.10.2020 asti.

Vuokrakiinteistöt

Seurakunnalla on seuraavat vuokrasopimukset:

Pappilanniementie 9, voimassa toistaiseksi, vuokravastuu	41.616,00 €
Parolantie 37, voimassa 31.10.2022, vuokravastuu	20.760,00 €
Jaakonkuja 5, voimassa 30.11.2020, vuokravastuu	6.000,00 €

4. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Seurakuntien taloussäännön 25 §:n mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat päätösvaltainen kirkkoneuvosto ja talouspäälikkö.

Pappilanniemi, 21. maaliskuuta 2018

Urho Järvi Nina Aikela (Päätyö)

Juha Seuranen Pammi Pulkkinen _____

Marja Järvi _____

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti. Tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampere, 18. huhtikuuta 2018

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

Mari Säynäjä

KHT, JHT

5. KIRJANPITOKIRJOJA JA TOSITTEITA KOSKEVAT LUETTELOT JA SELVITYKSET

5.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Nro sarja Tositelajit

Kassa- ja muistiotositteet

1	AB	Automaattikirjaus
1	K1	Kirjanpitoliittymä tarj.laskut
1	K2	Kirjanpitoliittymä, verokäsittely
1	K3	Kirjanpitoliittymä
1	K4	Verkkomaksut
1	PK	Palvelukassat
1	SA	Kipan muistiotosite / pääkirjatiliotseite
1	SE	Sisäiset erät (vyörytys) Seurakunnan muistiotosite / pääkirjatiliotseite
1	SK	Kolehdit muistiotosite
1	SN	Kolehdit muistiotosite
1	SR	Sijoituskirjanpidon muistiotosite
1	SZ	Peruutustosite / muistio
1	TO	Tiliote
1	T1	Maksuliikenneohjelman tiliointi
1	ZA	Tilin avaussaldo
1	ZM	M2 Kirjanpitoliittymä
1	ZY	Yhdistyvät seurakunnat

Myyntilaskut

14	AV	Diakonia-avustusten "kuittaustositteet"
18	DA	Asiakastosite
18	DG	Asiakkaat – hyvitys
14	DP	Perintätoimiston suoritukset
18	DR	Asiakkaat – lasku
18	DV	Viivästyskorkolasku
14	DZ	Asiakkaat – maksukirjaus
18	M1	Hautainhoitojärjestelmä (liittymän lasku) Resurssivarausjärjestelmä (liittymän lasku)
18	M2	
18	M3	Myyntireskontra yleinen (liittymän lasku)
14	MV	Maksuvapautuksen kuittaustositteet
9	RV	Laskun siirto
18	ZD	Luottotappio

Ostolaskut

19	KA	Toimittajatosite
19	KG	Toimittajat – hyvitys
19	KR	Toimittajat – lasku
15	KZ	Toimittajat – maksu
19	TM	Matkalaskut ostoreskontra

Nro sarja Tositelajit

Käyttöomaisuus

1	AA	Käyttöomaisuus kirjaus
3	AF	Poistokirjaukset
1	AI	Investointituet käyttöomaisuus
1	AM	Käyttöomaisuuden myynti
1	AZ	Purku käyttöomaisuuteen

Palkat

1	P1	Palkat
1	PV	Lomapalkkavaraus

Nro sarja Käytetyt tositenumerot

1	100000	1002042
3	300000	3000012
9	9000000	90000731
14	1400000	14000705
15	1500000	15001225
18	1800000	18000023
19	1900000	19001391

5.2. Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista

Selvitys kirjanpitokirjoista ja tositteiden säilytystavoista

Päiväkirja
Pääkirja
Tuloslaskelma
Tase
Rahoituslaskelma

Kipan järjestelmässä oleva aineisto säilytetään sähköisessä muodossa.

Seurakunnan muistiotosite / pääkirjatilitosite (SK)

Seurakunnassa olevat muistiotositteet säilytetään paperisena.